

FINTA ISTVÁN

SZERETŐK
VAGY FELESÉG

*A borítólap fényképét az Internetről kölcsönöztem,
készítője ismeretlen*

SZERETŐK VAGY FELESÉG

KISREGÉNY

Írta:

FINTA ISTVÁN

az 1960-1970-es években,
Balatonkenese-Üdülőtelepen,
korabeli kis írógépén.

Mostanában találtam rá, eredeti gépirásból
írtam át a számítógépembe:

A borítót és a regényt kiadásra szerkesztettem
leánya:

Finta Kata
2018. január 27-től 30-ig

A Visó völgyén kanyarog az út. Mindkét oldalán kisebb-nagyobb vadvirágos rétek, nadrágszík-parcellás művelt, bevetett földecskék, ezek mögött sűrű fenyvesek kísérik. Az erdőt itt-ott hosszan egyenes csíkok szakítják meg; ezrek, letarolt erdőrészek fehér vonalakkal sűrűn tarkázva, kidöntött, kergüktől megfosztott, lehámozott fenyőtörzsek elszállításra várva. Kissé távolabb egy nagy fűrészgép várja, hogy odaszállítsák, hogy fűrészárura dolgozhassák fel.

Az alacsonyabb hegysort borító fenyvesek mögül kileseelkedik a mögötte lévő magasabb hegycsoport, de még ezeket is túlszárnyalja két nagytömegű hegyóriás, melyeket csak derékig borít a távolból idekélő fenyves; zöld pázsittal borított ormukat itt-ott meredek sziklafalak szakítják meg. Ez a kék csúcs az Északkeleti Kárpátok két legnagyobb hegye: a Hoverla és a Trojága.

A hajlat jelzi, hogy a két ormot már enyhe fény derengi körül, mely percről percre erősödik; később a Hoverla mögül erős fénycsíkok törnek a magasba, aranykoronát varázsolva arra. Ez a diadém mindig jobban erősödik, majd pontosan a csúcs felett teljes pompájában feltűnik a Nap. A páramentes levegőben teljes erővel szétsugárzó fénye bearanyozza a végtelenbevesző kisebb-nagyobb hegyek tetejét; majd lassan lecsúszik azok oldalán, míg le nem ér a völgybe.

A hegyek által szabályozott kanyargó kristály-tiszta vizű folyócska vize tündöklő ezüst csíkká változik, és ott, hol sziklák akadályozzák annak útját, áthág az összegyűlt víztömeg és lezuhanva porrá zúzódik, mely az erős napfényben gyémántként kezd csillogni. A víz legyűr minden akadályt, nem enged börtönbe zárni magát; siet mindig előre, ki a szabadba, a síkra, hol vadvirágos rétek, művelt földecskék, partjait szegélyező bokrosok között igyekszik előre a nagyobb testvérek, folyók, folyamok, a tengerek felé. Ott sem maradhat nyugton, mint párát, felhőt a szelek visszahozzák, hogy mind a végtelenségig gyönyörködhesen a csodálatos tájban, s az onnan kivezető mesés útvonalban.

A folyócska kristálytiszta vize fölött a szitakötők százai cikáznak ide-oda, de vesztükre, mert a víztükörből nyílként kiugró pisztrángok áldozatául esnek.

Az erdő sűrűjéből két kis őz siet a vízhez szomját oltani; míg a nőstény mohón szürcsöli az üdítő vizet, addig társa, a bak magasra emeli fején az ágas koronát, a messze távolba kémlel, hogy nem közelít-e valahonnan valamilyen veszedelem. Valami gyanúsat észlelhetett, mert böffent egyet, aztán társával együtt magas ugrásokkal menekül, eltűnnek a közeli sűrűben.

Kissé távolabb egy mackómama két kismackó kíséretében jön ki a sűrűbből. A két bocs azonnal játszadozni kezd a selymes fűben, míg az anya kényelmesen leheveredik a zöld gypszőnyegre. A két csemete csak erre várt; buksi fejükkel nekiesnek az anya hasának, addig lökdösik, amíg megengedi nekik a táplálkozást. De még akkor is néha nagyokat löknek fejükkel az emlőn, mintha kevesellnék a gyorsaságot, ahogy az éltető táplálék onnan előtör.

Ahogy a Nap emelkedik, úgy erősödik a hajnali hangverseny; az erdő sűrűjében, és az azt követ bokrok lombjai között felzeng a madárkórus; legszebb hangversennyel köszöntve az éltető meleg sugárözönt. Aztán egyszerre, mint ha elvágták volna, minden elcsendesül. Fent a nagy magasságban egy kőszáli sas kering. Kiterjesztett szárnyakkal úszik a levegőben; a lég királya tart szemlét a birodalma felett; érthető, ha elcsendesül lent a szolgahad. Óriás köröket rajzol a kék égboltozatra, majd hirtelen összecsukja szárnyát, és újra a magasba emelkedik, de akkor már egy kis őzgida vergődik éles karmai között. Mindig magasabbra emelkedik, míg eltűnik egy égre meredő sziklafal mögött. Magának és fiókáinak megkereste a napi eledelt; a nyers erő győzedelmeskedett; óvatosságra intve a gyengéket.

Már semmi állati hang nem hangzik, de itt még sincs soha csend, még ha szél sem fúj, a magasban mégis mindig zúgnak, összesúgnak az égre törő fenyőkoronák, mintha a múlt eseményeit mondanák el egymásnak, vagy a jövőre szőnének új terveket. A fenyők alatt nem nő sem fű, sem bokr; az óriások honában törpe meg nem él. A földet a lehullott sokmilliárd tű borítja, melyek idegesen zizzennek össze, ha valami élő jár arra, és zavarni merészeli a temetői nyugalmat. Az évek során szétkorhadnak, elporladnak, életet, erőt kölcsönöznek az őket követő nemzedéknek. Porukból új élet támad, új erőt kölcsönöznek az őket követő nemzedéknek.

Porukból új élet támad, új erőt merítve abból az új nemzedék versenyezve társaival nő, emelkedik a magasba; mert amelyik elmarad, a többi elzárja előle a Napot, elszárad, elporlad.

A folyócska völgyéből jobbra, balra, kisebb völgyecskék nyílnak a hegyek közé; mindegyikből kis kristálytisza vízű patak, vagy apró ér siet a nagyobb testvérhez, hogy azzal egyesülve törhessenek a cél felé. Itt még érintetlen a fenyves. Az egyik völgyből a fák közül egy zöldsalus ablakú, piros cseréppel fedett ház kandikál ki; gróf Hahóthy Tibor vadászkastélya húzódik meg ott a fáktól félig elrejtve. A gögös arisztokrata hatalmas kiterjedésű erdőbirtoka a szélső határ-hegyekig, a vízválasztóig kiterjed. Ő maga talán még nem is ismeri, hogy mekkora terület az, mert évente legfeljebb csak párszor keresi fel, ha külföldi vendégei kedvéért medvevadászatokat rendez. Ő csak azzal törődik, amit a birtok szélén lévő fűrésztelep jövedelmez, mert az teszi lehetővé költséges passzióit. Hatalmas összeg, amit innen kap, de még ez sem fedezi a kiadásait, melyeket mindig külföldön, fürdőhelyeken, lóversenyeken, játékkaszinókban elkölt. A szép vadászkastély előtt most nagy sürgés-forgás lehetett látni; a széles tisztáson hosszú asztalsor volt felállítva, mely körül erdészek, vadászok sürgölődtek; az asztalokat terítették. Az asztalok mögötti alacsony ólaktól a vadászkutyák egész seregének türelmetlen csaholása hallatszott mintegy jelezve, hogy itt vadászat készül. A gróf táviratozott jószág-kormányozójának, hogy külföldi barátaival medve vadászatra érkezik. A birtok vezetője Péterffy Demeter erdőmérnök volt; fiatal szálas férfi. Csak nemrégén végezte egyetemi tanulmányait a kolozsvári egyetemen. Szerencséje volt, mert már ilyen fiatalon a gróf ilyen jelentős állásba juttatta. Egy fiatal, olyan tizenöt évesnek látszó lánykával rendezte, irányította a felkészülést. A kislány, Enikő a grófi pár egyetlen gyermeke volt, aki még mindig azt sem ismerhette meg, hogy mi az a családi élet, mi az a szeretet? A szülőket évente egyszer-kétszer, ha látta; azok állandóan a külföldet járták. Az ő nevelése a személyzetre hárult. Az volt bőven; az alsóbb rangúakat nem is számítva, volt komornája, nevelője, tanítója több is.

Ezektől szeretetet nem kapott; végezték a kötelességüket, vagy hízelegtek féltve állásukat.

Ez volt az oka, hogy nem szeretett a fővárosba tartózkodni, hanem, mikor csak tehetett, sietett ide a csodálatos tájra. Itt jól érezte magát, mert itt volt valaki, aki vele is törődött, szeretetet mutatott iránta. Ez a birtok vezetője, a jószágkormányzó volt.

A fiatal vezetőnek tetszett a gyermek lányka, határozottan jól érezték magukat, ha együtt lehettek. A kislányt csak az bántotta, hogy nagy barátjának Kolozsváron egy gyönyörű-szép menyasszonya volt, és sehogy sem akarta észrevenni, hogy ő már kezdi nagylánynak érezni magát. Az itt mindenre megtanította őt; sütni, főzni, gyalogolni, sziklát mászni, vadászni. Mindig csodálva nézett a daliás ifjúra, és mindent szorgalmasan megtanult a kedvért. Ennek meg is volt a látszata, mert a fejlődő lányka nem egy elpuhult városi csemete, hanem egy erős, izmos természetjáró volt. Komornája, nevelői, akik itt a jó ellátást bizonyítva, kissé testesek, molettek voltak, egyenesen rettegtek a naponta ismétlődő tartalmas túráktól. Legszívesebben otthon maradtak, hogy járja csak a nagy pajtásával a hegyeket. Még attól sem rettegtek, hogy a szülők ezt megtudhatják, hiszen évente egyszer, kétszer, ha látták. A grófnő szándékosan nem vitte sehová a gyermekét; érthető ilyen fejlett lányka mellett meglátszott volna, hogy ő már nem is olyan fiatal; mert ő mg sokáig annak akart látszani. Az asztalok terítését nem is annyira a férfi, inkább ő irányította, határozott szakértelemmel. A fiatal jószágkormányzó az Udvarhely megyei Zetelakán született; ott volt jegyző az apja. Mivel Erdély a trianoni döntés miatt Romániához tartozott; tanulmányait román iskolákban végezte; a nyelvi nehézségek ellenére is kitűnő eredménnyel. Ezért az okmányaiban is Dimitru Petrescu néven szerepel. Egyik román professzornak, aki egy vadászaton itt részt vett, köszönhetette, hogy a gróf ilyen jelentős pozícióban alkalmazta. A bécsi döntés után természetesen újra a régi magyar néven szerepelhetett. Újra Péterffy Demeter lett. Nem is vágyott innen sehová; csak azt sajnálta, hogy a mostoha körülmények miatt a menyasszonya nem jöhetett ide. Azt részben a szülei betegsége kötötte Kolozsvárhoz, részben pedig, ha kért is, nem adtak neki útlevelet, hogy a vőlegényéhez utazhasson. Ő a szép helyen ennek ellenére is jól érezte magát, amit még fokozott a fejlődő élénk lányka társasága is.

Enikő ezt az évet is majdnem teljesen itt, a vadászházban töltötte, ha tehetne, csak azért ment a fővárosba, hogy a soron lévő vizsgáit letehesse. Az mindig jó eredmény mutatott, nem csak azért, mert arisztokrata szülők gyermeke volt, hanem azért is, mert valóban jól tudta az anyagát. Ezt nem a lézengő nevelőknek, hanem a nagy pajtásának köszönhetette. Ellenőrizte, irányította az előhaladását, aki előtt szégyellte volna, ha lustaságon tetten érné. Aztán sokszor hallotta tőle azt is, hogy tanuljon, mert olyan a világ folyása, hogy a tudásra szüksége is lehet. Habár nem sok szeretetet érzett a szülei iránt, a vadászatnak mégis örült; pajtása az elmúlt év alatt tökéletes vadásszá nevelte. Remekművű kis fegyverét már csodálatos biztonsággal kezelte. Ami különösen lánygyereknél szokatlan, nem félt, még, ha vándorlásaik közben néha váratlanul nagy vaddal találkoztak. Kezdetben ugyan ilyen esetben nagyon gyorsan dobogott a szíve, de, hogy azt a nagypajtása észrevehesse, sehogy sem akarta. Az pedig büszke volt a tanítványára.

Demeternek még csak eszébe sem jutott a szerelem. Az igaz, hogy szerette tanítványát, de inkább olyan testvéri szeretettel, vagy, ahogy valaki a kislányát szereti. Szerelmes volt igaz, de a menyasszonyába, akitől a mostoha sors egy időre távol tartja. Annak gyakori leveleiben mindenről pontosan beszámolt, így az ő kispajtásáról is, sőt, innen-onnan mentek mindig a fényképek is. Tréfásan mindig fenyegette menyasszonyát, hogy siessen már ide, mert különben szép kis tanítványának fog udvarolni. Addig a kis Enikőben már-már mutatkozni kezdett az úgynevezett diákszerelem, ami nem csoda egy ilyen tökéletes fiatalember közelében. Ezt fokozta meg az is, hogy megértésre, szeretetre máshol eddig sehol sem talált.

Tibor gróf tehát vadászatra hívta meg külföldi barátait; azért táviratozott a jószágkormányzójának, Demeternek, hogy az mindent készítsen elő. Jelezte, hogy hétfőn, a korareggeli órákban érkeznek a birtokra. Ezért volt ott a nagy sürgés-forgás, készülődés. Alig fejezték be azt, máris feltűnt a völgyben az autókaraván. Megérkezve, félkör alakban parkíroztak le az asztalok körül.

Demeter fogadta a kis Enikővel. Volt az érkezők között minden európai népből legalább egy gróf, báró, márk, lord. Alacsonyabb fokozata csak pá bankár, akiket jónak tartottak melegen tartani, mert az ők szertelen költekezésénél mindig fontos volt a hitel. Ezen a címen került a meghívottak közé a híres fővárosi bankárnak, Péterffy Gábornak, ugyancsak Demeter nevű fia, aki éppen szabadságát töltötte otthon, és tekintve, hogy apját más elfoglaltságai kötötték le, helyette ő jelent meg. Természetesen ennek rendkívül örült, részben azért, mert csodálatos tájakat láthat, részben azért, mert vadászhat, mégpedig nagyvadra, ami egy diáknak elérhetetlen dolog. Ő ugyanis még csak a soproni bányászati-erdészeti főiskola utolsó éves hallgatója volt; erdőmérnöknek készült, nem volt hajlandó apjának azt a vágyát teljesíteni, hogy majd ő is pénzember legyen. Ő a természet szerelmese volt.

Demeter a kis Enikővel egymás után fogadta a befutó autó utasait, s helyezte el a hosszú asztalsor mellett. Az akadémista fiú kocsija, mely ugyan a legszebb volt az érkezetek között, csak a sor végén futott be. Fürgén ugrott ki mesés értékű kocsijából és mélyen meghajolva csitri előtt, mondta a nevét:

Péterffy Demeter vagyok; azt hiszem, a legfiatalabb a vadászok között.

- És a rangja? A címe? - érdeklődött a kislány.

- Minden benne van abban a két szóban. Szóval még semmi más. Azaz hát mégis, tanuló, akadémista vagyok. De egy ilyen szép kislánynak, mint maga, egyszerűen csak Döme.

- Juj! De szép! Hallotta, Demeter Bácsi? Azt mondta, hogy Döme. Nos, ezután maga nekem itt mindig Döme lesz!

- Kedves kis grófnő! Egy fiatalembert, ráadásul egy egyszerű polgárt a kislányok nem szoktak keresztnévükön szólítani. Mit szólna a mama meg a papa, ha ezt hallaná.

- Mit bánom én. Füttyölök a papa és a mama véleményére. Én most magára is „vén dörmögő medve” Maga is Demeter, de magának ezután sem mondom, hogy Döme. Megelégszem ezzel a másikkal is; ez lesz a vadászat alatt a lovagom, a Dömém.

Aztán a jószágigazgató kezdett beszélni. - Érdekes játéka a sorsnak. Az én nevem is ugyanaz; én is Péterffy Demeter vagyok.

Az okmányaim szerint ugyan Dimitru Petrescu; ugyanis román iskolákat végeztem, csak a bécsi döntés óta használom az eredeti nevemet. - Apám Zetelakán volt főjegyző. Ami azt illeti, én is erdélyi származású vagyok; a dédapám Rugonfalváról költözött fel a fővárosba. Valószínű, hogy mi ketten elég közeli rokonok vagyunk.

- Hát akkor, szervusz, kis rokon. Ugyan csak pár évvel lehetek idősebb nálad.

- És én? Engem nem vesznek be a rokonok közé? Nekem nem jár ki a rokoni puszi?

- Kedves kis Grófnő! - nevetett Döme. Most, mint gyereket bátran megcsókolhatom, de ha azt három év múlva mondaná, kérné, az már veszedelmes volna; az teljesen biztos, hogy nem lenne csak olyan rokoni puszi.

- És, ha én, akkor is kiköveelem magától?

- Természetesen akkor is engedelmeskednék, pedig abból nagy baj származna; ugyanis nekem nincs sem grófi, sem bárói címem.

- Rádásul pedig Enikőnek nem is szabad ilyesmire gondolni, - zárta le a vitát az idősebb Demeter.

- Jól van, vén dörmögő medve. Érhető, mert maga csak öreg Demeter, de ő itt fiatal, és rádásul Döme. Csak azért is a vadászatnál Döme lesz az én lovagom. Be fogom neki bizonyítani, hogy én már nem is vagyok olyan gyerek, mint azt be akarják nekem beszélni; csak azért is a vadászatnál én lövöm le a medvét!

- Jól van, ebbe beleegyezem, sőt, kissé örülök is a névrokonnak, így ő helyettesíteni tud engem. Ugyanis rám hárul a hajtóvadászat rendezése; az bizony nem is olyan könnyű feladat, így nem tudnék vigyázni arra a rakoncátlankodó kislányra, pedig azért én vagyok a felelős. Bizony, ő szeszélyes és meggondolatlan...

- Most nem kell féltenie, mert itt az én fiatal lovagom. Ő akár meg is esküszik arra, hogy mellette engem semmi veszedelem nem érhet. Igaz? - Döme?

- Nem bánom, vállalom az oltalmazó szerepét. De meg kell ígérni, hogy mindig, mindenben engedelmeskedni fog nekem.

- Jaj de jó! Remek! Úgy mondta, hogy mindig, mindenben, tehát nem csak itt, nem csak ma a vadászaton, hanem aztán is mindig velem lesz.

Maga is fővárosi, én is; így nekem ott is lesz egy odaadó lovagom, aki felkeres, mindenhová elkísér, mindig a kedvemben jár, és a végén, ha egy kicsit még nővök, szerelmes lesz belém; mert én már most kimondom, úgy érzem, hogy akkor már igazán beleszeretek. Ugye, Döme? Ez nem is olyan lehetetlen?

- Lehetetlennek nem mondható, de az bizonyos, hogy az igen veszedelmes lenne, hiszen pár év múlva rendkívüli szépség lesz. Olyan, hogy annak egy ifjú nem is állhat ellent... De...

- Nincs de! Ne mondja tovább! Tudom, hogy az következne, hogy én arisztokrata vagyok, és az nagy akadály. Hát én itt a hegyeim közt tanultam meg remekül ugrani; így hát abból a nagy magasságból úgy a nyakába ugranék, hogy le se tudna rázni onnan. Ez már azért is jó volna, mert egyenesen unom a körülöttem hemzsegő sok léhűtőt. Akit megszeretnék, inkább azzal lennék, még, ha csak egy kunyhócskában is.

- Ma így gondolkozik egy gyerek, de akkor csak úgy elnéz a fejem felett.

- Sajnos, az el kell ismernem, hogy éveim száma szerint valóban a gyerekek sorába sorolhatnak, sőt, mint most is, játszanom kell az úrnő szerepét; pedig inkább volnék most is alkalmazott. Nézze! Ott az a sok faképű pofa, hogy várja, hogy az úrnő, vagyis én, elfoglalja, és eljátssza az úrnő szerepét. Én vagyok a háziasszony, mert a mamám megint haragosdit játszik a papával. Tehát kezdjük! Nyújtsa a karját kedves Döme, és kísérje a főhelyre az úrnőt! Maga ott fog trónolni mellettem... Kisajátítom, amíg itt lesz, nincs szabad-akarata; mit egy árnyék követnie kell engem!

Enikő valóban remekül játszotta háziasszony szerepét. Amint az asztalfőhöz ért, azonnal franciául, angolul, végül magyarul üdvözölte a társaságot, aztán talpraesetten társalgott mindvégig; meglepően vissza tudott vágni, mikor az idősebb vadászok ugratni próbálták. Oly tökéletes volt az alakítás, mintha minden nap ezt tenné. Asztalbontás is csak akkor történhetett, mikor ő felállt.

- Nem tartom fel tovább az urakat. Tudom, hogy ide vadászás céljából jöttek, tehát most az következik. Mindegyikük medvét szeretne löni, de az nem olyan könnyű dolog. Nem kívánok szerencsét, mert az nálunk nem szokásos...

Egyet megígérek, hogy a legöregebb medvét én lövöm le. Itt Demeter, a jószágigazgatóm elrendezi önöket; egy-egy kerülő, vagy vadász, elkíséri a leshelyre. Már a hajtók a helyükön vannak. A fal-kával is Demeter rendelkezik. Ő irányítja az egész hajtást. Jól ismerem a terepet, biztos vagyok abban, hogy legalább öt medve hajtásba kerül. A kezdetet én jelzem a vadászkiáltással a Hoverla oldalából, ahol én leszek Dömével.

Aztán minden haladt az előzetes terv szerint. Minden vadászt elkísérnek a kijelölt helyekre. Mikor valamennyi útnak indult kísérőjével, Enikő is belekarolt Dömébe, és útnak indultak ők is. Úgy gondolta, hogy azért karolt belé, hogy támogassa az erősen emelkedő úton, pedig az volt a valóság, hogy ő bírta jobban a nehéz terepet. Egy jó óra is beletelt, amíg elérték céljukat. Volt idő bőven beszélgetésre. Dömének egész kiskorától kezdve mindenről be kellett számolnia. Enikő nagy érdeklődéssel hallgatta. Aztán ő számolt be, de csak egészen röviden.

- Ez csodaszép volt. Ha én valaha így élhetnék! Az én életem esemény nélküli, egyszerű és sivár... Otthonom a valóságban nincs, a családnak még csak a fogalmát sem ismerem; környezetemben nem szeret senki, még talán az anyám sem. A megfizetettek végzik a kötelességüket, meglehetősen unottan, vagy hízelegve. Egyedül csak akkor élek, amikor itt vagyok az aranyos hegyeim között. Itt van egy igaz barátom, a „Vén dörmögő,” ő a segítőm, a tanítóm, a szórakoztatóm; ő ráadásul még szeret is... Ez Demeter, a „Vén dörmögő,” így becézem, pedig egész fiatalember. Még kisgyerekkoromban bele tudtam szeretni, de, sajnos, menyasszonya van... Sok fényképét mutatta, csodálatosan gyönyörű ő; ha én egyszer olyan szép lehetnék...

Ilyen beszélgetés közben értek fel a kijelölt helyükre, a hol azonnal a magával hozott vadászkiáltással megadta indulásra a jelt. A kiáltás hangos szavát hosszasan verték vissza a környező hegyek.

A hatalmas hegy oldalában egy aránylag sík, körülbelül negyven méter hosszú sziklalapon álltak; nem volt azon más, csak egy pár csenevész bokor.

- Ülünk ide a sziklára, és beszéljessünk. Időnk van bőven; több mint egy óra szükséges ahhoz, hogy a hajtás a közelünkbe érjen. Innen mindent látunk.

Ez az én kedves helyem, gyakran felkeresem. Innen a legszebb a kilátás.

- Valóban gyönyörű, elismerem. De azt is, hogy ilyen szépet még sohasem láttam. Ráadásul egy ilyen kedves kislány társaságában jöhettem ide. Valóban kislány, valóban még gyerek, de én már is többnek látom, többnek érzem. Legnagyobb öröm mégis az, hogy megismerhettem. Ki tudja, hogy találkozunk-e mi még egyszer ebben az életben? De már az is jó, hogy erre visszagondolhatok.

- Ne mondja azt! Ne mondja, hogy nem találkozunk! Minden tőlünk függ; akarni kell; ha akarunk, akkor találkozunk. Úgy érzem, hogy egy kicsit szeret. Szeressen, hiszen engem senki sem szeret a vén morgón kívül. Ni, nem úgy gondolom, hanem mint kis testvért, mint pajtást szoktak szeretni. Aztán még az sem baj, ha nagyra nővök, ha az szerelemmé változik. Sőt, én akarom, hogy akkor majd „úgy” szeressen.

- Enikő! Megengedik, hogy így szólítsam?

- Sőt, elvárom! Megkövetelem!

- Az jó. Annak én is örülök, ha majd találkozhatunk; annak is, hogy jó pajtások leszünk. De semmi több! Többre ne is gondoljon! Az arisztokraták még csak észre sem vesznek egy ilyen egyszerű polgárt, mint én vagyok. Mint a levegőn néznek át rajtam. De az bizonyos, hogy a kispajtásomat szeretni fogom, megvédem, oltalmazom. Ha közelében lehetek, őt nem érheti semmi veszedelem.

- Tudja, Döme, hogy én úgy érzem, hogy nekem arra a védelemre, nem is olyan sokára, valóban szükségem lesz.

Bizalmas beszélgetés közben gyorsabban múlt az idő. Döme a kis lány pajtása szeméből rajongást olvasott ki. Az nem is csoda, mert életében most másodszor tapasztalta, hogy őt szereti is valaki. A fiú is úgy érezte, hogy azt a csitrit valóban szereti olyanformán, mint a kisebbik lánytestvérét szokta a fivére szeretni.

Azután már ritkábban esett szó, inkább a gyönyörű kilátást szemlélték. Már mindig közelebbről hallották a fegyverek ropogását, a kopók csaholása is hallatszott. Aztán a hajtók kiabálása mindig közeledett; végül egy borzalmas segélykiáltás jutott el hozzájuk, melyet egy egész sorozat lövés követett.

- Valakit a hajtók közül elkaphatott a medve. - jegyezte meg Enikő közömbösen, - de biztos, hogy lelőtték a medvét.

Jó ideig minden elcsendesedett, csak a hajtók egyhangú kiáltozása, és a fák kopogtatása hallatszott. A végén egy erős hang románul sorozatosan kiabálta ugyanazon szavakat.

- Mit kiabál az a hajtó? - érdeklődött Döme.

- Azt, hogy a vérmedve is a hajtásba került, - felelt Enikő.

- Miért nevezik azt vérmedvének?

- Mert az már két embert megölt az előző vadászatok alkalmával; bizonyos, hogy az már több golyót őriz a bundája alatt. Többször került már a hajtásba, de elejteni még senkinek sem sikerült. Ravasz vén dög; az ilyen nagyvad rendkívül szívós; ha nem jól találják, jaj, annak, aki ki mer kezdeni vele. A sebzett medve minden alkalommal támad. Mászor békésen kitér az ember útjából. Csak erre jönne, hogy én teríthetném le!

A kiabálás mindig erősödött, a lövések is mindig közelebbről hallatszottak. Fokozottabban kezdte figyelni, egyszerre a lapos másik végénél egy óriási medve ugrott fel. Döme, habár nem volt még gyakorlott vadász, azonnal a kislány elé ugrott, védelmezni akarva őt, villámgyorsan célzott, és lőtt. A vad elbődült, és csak akkor vette észre ellenfeleit. Két lábra emelkedve tört rájuk. Dömének már nem volt ideje újratölteni golyós fegyverét. Abban a pillanatban, mikor már átkarolta a fiút a medve, dördült el Enikő fegyvere; a vad földre hullt.

- Döme! Dömike! Dömikém! Ugye, nem esett semmi baja?

A fiú akkor már talpra ugrott, nem érzett fájdalmat a nagy izgalom miatt. Úgy felelte:

- Azt hiszem, hogy nincs semmi bajom. Pedig pontosan céloztam, egyenesen a szívére.

- Valóban azon a tájon vérzik; valószínű, hogy elkerülte a szívet, így csak a tüdőt sebezte meg. Az ilyen lövés is halálos, elvérzik, de egy ilyen nagyvad szívós, még van ereje arra, hogy egy embert elintézzon. Tudod, ezt előre kellett volna mondanom, hogy legbiztosabb, ha a fejére lövünk, mert akárhol találjuk az agyat, az mindig biztos, halálos. De Istenem, hiszen téged a dög megsebzett...

Észre se vette, hogy tegezni kezdte a fiút.

Hozzáugrott, lehúzta róla a tépett kabátot. - Az bizony elég alaposan megkarmolt téged. Várj, azonnal segíték rajtad, elállítom a vérzést.

Pillanatok alatt bújt ki a ruhájából, levetette az ingét is, azt szét-hasogatva állította el a végzést, kötözte be a sebet. Csak akkor döbbsent rá, hogy teljesen mezítelenül állt a fiú előtt. Erősen elpirult, és sietve kapkodta magára a ruháit.

- Hunyd be a szemem, míg felöltözöm!

- Sajnos, már késő, már láttam, hogy te már nem is vagy olyan kislány.

Mikor már újra a ruhájában volt, mondta:

- Látod? Ide kellett volna lőnöd; ez biztos, - mutatta a két szem közötti apró lyukat.

- Kicsi Enikőm! Engedd meg, hogy ez a kocavadász megcsókolhassa megmentőjének a kezét; mer az bizonyos, hogy nélküled csúnyán elbánt volna velem a vad.

- Össze is csókollak. Te mondtad, hogy én már nem is vagyok olyan gyerek. A megmentőnek kétségtelen, hogy ahhoz szerzett joga van. Tehát nem gyerektől kapod azt a puszit. És az a puszi téged kötelez.

Döme valóban a nyakába ugrott, és összecsókolta. Döme érezte, hogy azok a csókok nem egy gyermek lagymatag csókjai. Már, amikor kibújt a ruháiból, látta, hogy egy teljes kifejlődés előtt álló tökéletes testű lányka áll előtte; nem habozott tehát ő sem, szorgalmasan visszaadta, amit kapott. Eztán Enikő vette a vadászkürtjét és gyülekezőt fújt. Leültek, várakoztak, a lelőtt nagy vad kényelmes ülőhelyet biztosított.

Nem beszéltek, nem vitatkoztak azon, hogy gyerek-e Enikő, hanem behódoltak a természet parancsának, és szorgalmasan csókolóztak; még csak eszükbe sem jutott, hogy ezután mi következhet.

Jó idő eltelt, míg az egész vadásztársaság összegyűlt a sziklán. Még akkor sem a medvén még mindig csókolózó fiatalok érdekelték, hanem a lelőtt óriási van. Figyelték a két pontosan leadott lövés helyét, méricskéltek a vad nagyságát. Döme fel akarta figyelmét hívni arra, hogy már sokan látják őket, de az leintette.

- Mondtam már, hogy jogom van hozzád.

Megmentőd vagyok, és a megmentődet szeretni kell! Ha még egy kicsit nővök, ha az ég és föld összeszakad is, én a te feleséged leszek. Valami azt súgja, és úgy is érzem, hogy te is ezt akarod.

Én hiszem, hogy úgyis lesz.

Aztán elmesélték az érkezőknek a történeteket. Azok azonnal megállapították, hogy mindkét leadott lövés halálos volt, de azonnali csak az Enikő kis golyós fegyveréből kilőtt lehetett. Mindenesetre mindkét lövés azt jelezte, hogy akik azt kilőtték, bátor emberek.

A nagy társaság ünnepelte a bátor vadászokat, különösen a kislányt; aztán eleget akartak tenni a régi vadász-szokásnak; ugyanis azt, aki először lő nagyvadat, ráfektetik arra, és puszkavesszővel rávernek. Enikő mosolyogva tiltakozott:

- Nagy tévedés, azt én már az elmúlt évben megkaptam; ugyanis ez már nekem a harmadik medvém. Erre vagyok a legbüszkébb, nem csak azért, mert a híres medvét teríthettem le, hanem azért, mert ezzel a lövéssel megmentettem a vőlegényem életét.

- Kit mentettél meg te vakarcsa? - kérdezte az éppen odaérkezett apa.

- Nagyon jól hallottad; a vőlegényemet. Mert akár tetszik majd nektek, akár nem, ha az ég és a föld összeszakad is, ha megnővök, vagyis néhány év múlva, ennek a fiúnak a felesége leszek.

Az apa sem jól, sem rosszat nem felelt; tudta, hogy az céltalan volna; jól ismerte a dacos, akaratos kislányát. Intézkedett, hogy a lelőtt nagyvadat a vadászházhoz szállítsák. Már az előzőleg lelőtt két anyamedvét, és az élve elfogott két bocsot oda is szállították. Azután az egész társaság aláereszkedett a hegyről. Ott lent körülvették az asztalokat, és nagy lakomával fejezték be a sikeres napot.

A beszélgetés tárgya természetesen a két anyamedve, és a vérmedve lelövésének körülményei voltak, és annak a hajtónak a megmentése, akit az egyik medve alaposan helybehagyott; valószínű, hogy hónapokig nyomja majd a kórházi ágyat. A házigazda azzal vigasztalta, hogy fájdalomdíjként két tehenet küld majd a családjának.

Ezzel inkább azt akarta mutatni, hogy a magyar földesúr milyen gavallér.

Azt egyhangúan elismerték, hogy a legcsodálatosabb eset a kislány magatartása és tette volt, mert valószínűleg az első eset, hogy nő, ráadásul ilyen fiatal, medvét lőtt. Az bizonyos, hogy egy ilyen nagy vaddal való találkozás még a legedzettebb vadász szívét is megdobogtatja.

Mikor közeledett az este, az autókaraván útnak indult; Döme most is, mint érkezéskor, a végére maradt. Mielőtt beszállhatott volna a luxuskocsijába, Enikő újra a nyakába ugrott, megmentettjét összecsókolva, mondta:

- A legelső dolgod, hogy Szatmárban a kórháznál kiszállsz, megvizsgáltatod magadat, újrakötteted a sebet, nehogy elmérgesedjen az. Majd Pesten azonnal keress fel engem! Ne feledd! Ha tetszik, ha nem, szeretned kell, és, mihelyt lehet, vagyis pár év múlva, a feleséged leszek.

Hogy mindig eszedbe jussak, még adok egy pár előleget.

Döme nem is tehetett mást, így hűségesen visszaadta, amit kapott. Aztán kocsijába ülve, nagy sebességgel ő is elhajtott. Enikő az ott bámuló öregebb Péterffy Demeterhez fordult:

- Látod, vén dörmögő medvém? Mindig akartam, hogy engem szeress, de te nem akartál. Látod? Kerestem, szereztem magamnak egy fiatalabb Dömét. Nem is volt nehéz; egyszerűen csak megmen tettem az életét, s ezért köteles szeretni, s a végén feleségül venni.

Döme valóban betért a szatmári kórházba, de mikor már odaérkezett, érezte, hogy lázas; a medve piszkos karmai, és a sebbe került ruhafoszlányok megfertőztethették a sebet; ezért az orvosok nem engedték tovább, amíg teljesen meg nem gyógyul.

Amikor hazaért a fővárosba, már a lakásukon várta a „SAS” behívó; ugyanis javában folyt a második világháború; annak eldöntéséhez természetesen szükség volt az ő tevékeny részvételére is.

Mást nem tehetett, bevonult Szászrégenbe a bevonulási központ-hoz.

Visszaemlékezve a kis megmentőjére, a budai lakásukon fel akarta keresni, de a személyzet közölte, hogy szüleivel pár napra Bécsbe utazott ő is. Neki indulni kellett, így csak levélben búcsúzott tőle:

„Kicsi, Aranyos Enikő! Ne hidd, hogy pillanatokig is, megfelekeztem volna az én édes kis megmentőmről. Két hétig szórakoztattak a szatmári kórházban. Itthon már várt a katonai behívó. Kerestelek, de nem találtalak; nem várhatok, a kötelesség szólít, s nekem engedelmeskednem kell. A harctérről is írok szorgalmasan. Ha onnan élve visszakerülhetek, engedelmeskedek a te parancsodnak is. Sajnos, most csak írásban búcsúzhat tőled a te Döméd.”

Szászrégenben már várt rá egy műszaki alakulat. Ebben valamennyi ember Erdély különböző részeiből összeszedett román anyanyelvű szakmunkás volt. A katonai vezetés nem bízott bennük, így legjobban szem előtt tarthatja őket, és szaktudásukat is hasznosíthatják. Csak a hozzájuk beosztott tisztek és altisztek voltak széke-lyek. Ő a katonaévet már érettségi után letöltötte, elvégezte a tiszti iskolát is, ahonnan mint rangelső hadnagy került ki. Most főhadnaggyá léptették elő. Mint mérnököt, őt tették meg annak parancsnokául. Hiába tiltakozott, hogy ő nem gépészmérnök, hanem erdész, mégis engedelmeskedni kellett. Fiatal huszonnégy életével egy nagy, önálló alakulatot kellett vezetnie, - bár tisztjei közül három is idősebb volt nála, de nem szakemberek.

Azzal nem törődtek, hogy a valóságban még ő sem az, hanem csak tanuló.

A minden eszközzel, szerszámmal jól felszerelt alakulat Szászrégeből Szerefalváig autókon indult útnak; ott bevagonírozták. Talán, hogy földrajzi ismereteik gyarapodhassanak, szép kerülő úton indult a front felé.

Debrecen, Budapest, Galánta, Zsolna, Óderberg, sziléziai iparvidék, Lublin, Bresztlintovszk, Gomel volt az útvonal, melyet tizenegy nap alatt tettek meg; közben sok állomáson félnapokat is időzve.

Ott kivagoníroztak, és követte egy ezerkétszáz kilométeres gyalogséta; Gsernigov, Lygov, Sztarioszkol, Kruszk, Nikolajevka, Karpenkovó, Szkroriv vonalon. Ott megkezdhatték a munkát.

Egy keskenyvágányú tábori vasút, hídgerendák, bunkerekhez szükséges faanyag, ácskapcsok, szélvédők, faszén, tűzifa és más hasonló dolgok előállításuk volt a feladatuk. Az arcvonala nem volt messze, de az ágyúk tüze sem érhetette el, de elég gyakori légítámadásnak voltak kitéve.

Aztán megkezdődött a második hadsereg tragédiája, az urivi voronyezsi, Don-kanyari áttörés, és az azt követő rendezetlen futás. Ez bizony nem, ahogy mondták, átcsoportosítás, hanem ész nélküli menekülés volt a szokatlanul kemény télben. Naponta nagy távolságokat tettek meg, de megállni, pihenni nem lehetett, mert az ellenség mindig a nyomukban volt. Csak akkor vehettek lélegzetet, mikor Bukovinán át elérték a Kárpátok vonalát.

Ott a hegyek között Döme hosszabb pihenőt akart tartani, hogy rendezhesse alakulatát. Románia ekkor már kilépett a harcolók közül, sőt, átállt az ellenfélhez. Ezt természetesen az ő emberei is megtudták, és tekintve, hogy azok mind román nemzetiségűek voltak, egy éjjel valamennyi megszökött. Megmaradt néhány emberével lépte át a régi határt, pontosan ott, ahol nem is olyan régen medvevadászaton vett részt. A Hoverla alatt utasította az embereit, hogy ereszkedjenek le a Visó völgyébe, és ott várják be őt. Ő a vadászkastélyhoz sietett. Ott megdöbbenve értesült, hogy névrokonát pár órával ezelőtt a visszavonuló németek lelőtték. Ugyanis igazoltatták a vadászlaknál tartózkodókat, s az a diplomájával igazolta magát, melyben a neve: Dimitri Petreszku. A német azt hitte, hogy román.

- Disznó, áruló oláh! - kiáltott rá; belelőtt, és aztán szaladt az is társai után. Emberei bevitték a házba. Még élt, mikor ő is odaért. Láta, hogy csak percek lehetnek hátra. Kissé felélénkült, mikor őt megpillantotta:

- Örülök, pajtás, hogy itt vagy. Látom, hogy ti is szaladtok. Jó, hogy benéztél ide. Ott, a fiókomban van néhány érték. A nagyobb dolgokat nem viheted magaddal, de ezeket az értékeket talán igen. Vidd el, juttasd a menyasszonyomhoz. Én érzem, hogy végem van. Értesítsd, hogy mi történt. Nagyon fáj az, hogy itt kell hagynom őt.

- Dehogy kell, kórházba viszünk, ott kigyógyítanak.
- Érzem, hogy élve már nem jutok oda. Sőt, talán máris... Itt temetess el, mert itt legalább a síromra rátalál.

- Bízzál! - Újra kötözte a sebet, látta, hogy valóban menthetetlen, teljesen elvérzett.

- Enikő volt-e itt?

- Csak tegnap menekült a fővárosba. Majdnem mindig itt volt, vigasztalni se tudtam, mert nem hallott rólad hírt. Nem akart menni, csak én kényszerítettem, hogy utazzon, mert közeledik a front. Csókolj meg, pajtás, érzem, indulni kell; én is megcsókollak, add át az én Tündérkémnek, menyasszonyomnak; mondd meg neki, hogy az utolsó szavam is az ő neve volt.

Valóban az volt az utolsó szava. Döme intézkedett a temetéséről, - bár az ágyúszó, a géppuska kerepelés már egész közel hallatszott. Közvetlenül az épület sarkánál ásott sírgödröt, aztán elföldelték. Szikladarabokból emelt magas gúlát halmoztak fölé; tetejében egy tölgyfa oszlopra felvéste:

- „Itt nyugszik Péteffy Demeter (Dimitri Pereszku). Élt 27 évet. Halála oka nem a háború, hanem aljas merénylet volt.”

Aztán a hátizsákjából mindent kirakott, és amit értékesebbnek tartott, és iratait csomagolta abba. Leült, részletesen leírta a történeteket, megcímezte a menyasszonyának kolozsvári címére, remélte, hogy az eljut oda.

Ekkor már a szomszédos letarolt vágáson ereszkedtek le az ellenség csapatai. Hátára vetette csomagját, és menekült ő is. A folyócska völgyében senki sem várt rá; emberei talán arra gondoltak, hogy ő is elveszhetett, tovább mentek az ország belseje felé. Ő sem tehetett mást, gyalogolt tovább Szatmár felé.

Szatmáron betért a kórházba, ott az orvosok elmondták, hogy áll a helyzet. Innen már vonaton utazhatott a fővárosba. Ott haza sem tért, hanem először a Honvédelmi Minisztériumban jelentette, hogy mi történt. Letartóztatták.

Az volt a vád ellene, hogy szándékosan engedte megszökni az embereit. A szökést, ha másképp' nem, de fegyverrel is meg kellett volna akadályozni.

Azzal nem törődtek, hogy egy ember egy egész alakulat sok emberét, még ha látta volna is, hogy azok szökni akarnak, képtelen lett volna megakadályozni.

Már több tárgyalás volt, de nem történt döntés. Csak akkor szabadult a katonai börtönből, mikor a szovjet csapatok bevonultak a fővárosba.

+++IV+++

Enikő a vadászat után apjával hazautazott a fővárosba; már csak azért is, hogy ott Döméhez közelebb lehessen. Megkapta a Szatmár-ból írt levelét, hogy ott ápolják. Aztán az egyik divatlapban felfedezett egy olyan ruhát, amelyben a serdülő leány már nagynak látszik. Ezt fontosnak tartotta beszerezni, de egyik fővárosi üzletben sem találta meg. Szülei Bécsbe utaztak egy lóversenyre, ő oda elkísérte; talán ott megvásárolhatja. Hiába, ez fontos volt neki, hogy Döme őt ne nézze kislánynak.

Mikor Bécsből hazajött, már csak Döme búcsúlevele volt ott, ő már akkor valahol a lengyel síkságon kocsikázott a front felé. Nagyon elkeseredett. Szobájában elbújva keserves sírást rendezett. Aztán összecsomagoltatott, és utazott vissza a vadászkastélyhoz, hogy legalább párszáz kilométerrel közelebb lehessen hozzá. Meghagyta, hogy a leveleket azonnal küldjék utána. Eleinte jött is néhány rózsaszín tábori lap, de aztán semmi.

Itt, a vadászlakban töltötte az időt, olvasta a fővárosból ideküldött lapokat, naponta kiment a Hoverla oldalába emlékezni a múltra. Várta, hogy talán jön levél tőle. Egyedüli vigasztalása az idősebb Demeter volt, aki mindig tudott reményt ébreszteni benne, vigasztal-gatta, igyekezett a figyelmét elterelni. Hangoztatta, hogy a Péterffyek mind hűséges természetűek; tehát Döme nem lesz hűtlen, bizonyos, hogy gyakran ír, de a háború miatt azok az írások nem érkezhetnek meg. Ne aggódjon, mert a fronton nem eshet baja, hogy a Péterffyket még a menykő is kikerüli, azokat még agyonütni is nehéz. Egyébként vadászgatással töltötték az időt, de minden esetben a Hoverla irányába kellett menniük, ahol rendesen sírt egy verset.

Már odahallatszott az ágyúdörgés, és csendes estéken a puskaropogás, és a géppuskák kerepelése, de ő még mindig nem akart a fővárosba visszatérni. Nem lehetett tovább halasztani, mert azt jól tudta, hogy a front nem fiatal lányoknak való tartózkodási hely.

Megdöbönt, amikor Budára érve a házuk helyén csak egy romhalmazt talált. A legutolsó légítámadáskor telitalálatot kapott. A cselédség, az alkalmazottak természetesen szétszéledtek, azoknak új elhelyezkedési lehetőséget kellett teremteni; a vele érkezett nevelője és komornája is elhagyta ugyanabból az okból. El sem tudta képzelni, hogy mi következik ezután.

Letelepedett csomagjai mellé egy téglahalomra. Talán órákig üldögélt ott, mikor észrevette, hogy nem egyedül van; egy ősz öreg bácsi üldögél mellette. A szemeiből olvashatta ki, hogy az őerte aggódik; Sanyi bácsi volt, az öreg kertészük.

- Sanyi bácsi! Maga itt?

- Igen, Édeském! Naponta itt üldögélek órák hosszáig.

- De hiszen itt már virágoskert sincs, itt már nincs mit gondozni.

- Több ez, mint amit én veszítettem. Az itt van alattunk valahol.

- Mi történt? Mi van alattunk?

- Ismerte maga is, és azt is tudom, hogy szerette. Kicsi korukban mindig együtt játszottak a virágoskertben.

- Csak nem az én aranyos Jutkám?

- De igen, ő... Ő van itt alattunk valahol... Az Isten bocsássa meg a maga anyjának; ő az oka az én aranyos kislányom halálának. Légiriadó volt; szokás szerint mindenki az óvóhelyre, vagyis a pincébe szaladtunk, azt a gróf jól biztosította. Ők is itthon voltak, ők is odamenekültek. A lányka belső szobalány volt náluk. Mikor legjobban potyogtak a bombák, egymást követték a robbanások, a grófnő megszólalt:

- Jutka! Szaladj az emeletre! A szalonban valahol megtalálod a parfümöt, a kis táskámat. Sehogy se bírom itt a szagot...

A cseléd kötelessége, hogy engedelmeskedjen. Jutka felszaladt. Pár perc múlva, becsapott a bomba, a robbanás összedöntötte a házat. Mindenki a pincében volt, csak ő egyedül esett áldozatul. Minket másnap kiástak, de ő itt van, valahol alattunk.

- Óh, mennyire sajnálom. És mi történt azután?

- A cselédek, alkalmazottak állás nélkül maradtak, szétszéledtek. A maga szülei másnap nyugatra utaztak.

- Nekem nem üzentek?

- Kérdeztem is.

Azt mondták, hogy maga jó helyen van a vadászlatokban. És, ha hazajön? - kérdeztem. Mi tudják ők. Keresse meg őket valahol külföldön. De azt nem mondták, hogy hol. Én azt mondom, hogy ne menjen utánuk. Amíg a pénzük tart, élnek úgy, mint eddig, ha elfogy, akkor nincs tovább, mert amijük most van, akkor már nem lesz az övék; itt minden a közösség tulajdona lesz, mindenki él majd munkája, érdeme szerint. A munkához pedig ők nem értenek. Szerintem is így lesz a helyes; csak egy bánt, hogy mi lesz akkor magával? Kicsi Grófnő! Tudja, hogy én mindig úgy szerettem, mint az én Jutkám; mg akkor sem tudtam haragudni magára, mikor a kertben letépdeste a legszebb virágaimat. Gyerek még; és az élet nehéz.

- Ne higgye, Sanyi bácsi, hogy én olyan kis tehetetlen gyerek vagyok. Már régen olvastam, hallottam, hogy be fog következni egy nagy világváltozás; sejtettem, éreztem, hogy ez be fog következni. Én nem megyek utánuk, itthon maradok; meg fogom keresni a kenyeremet.

- Ezekkel a parányi kezekkel?

- Ne higgye, hogy azok gyengék; elhiheti azt is, hogy azokkal majd tudok dolgozni.

- De van egy hiba, a származása! Azokat majd nem alkalmazzák, azokat üldözni fogják.

- Le fogom tagadni, hogy arisztokrata származású vagyok.

- Mégis csak gyerek maga. Kicsi Grófnő! Akárhová megy, akárhol akar dolgozni, ahhoz, hogy alkalmazzák, mindenütt okmányok, bizonyítványok kellenek; születési anyakönyvi kivonat, iskolai bizonyítványok; azokon pedig mind az van írva: gróf Hahóthy Enikő.

- Igaza van, Sanyi bácsi! Erre nem is gondoltam. Azt én is tudom, hogy arisztokrata, azaz osztályidegen vagyok. De hát tehetek én arról, hogy annak születtem? Volt-e nekem abból is valamilyen hasznom? Inkább boldogtalanabban éltem, mint mások. De hát mondja, hogy akkor mit tehetek?

- Ha nem haragszik meg rám, valamit ajánlanék.

- Bátran mondhatja! Magára igazán semmiért se tudnék megharagudni. Mióta csak járni megtanultam, mindig szerettem a jó kertész bácsit, aki még egy olyan parányi kislánnyal is szívesen eljátszogatott.

- Köszönöm. A szavai igazán jólestek nekem. Így ki merem mondani azt, amit én helyes megoldásnak tartanék.

- Mondja! Tudom, hogy az helyes lesz.

- Egyszerű az egész! Legyen az én lányom!

- Nem értem, - mosolyodott el Enikő. - Ezt hogy gondolja?

- Az én Jutkám nincs többé, így egyedül maradtam. Van nekem Pesterzsébet szélén egy kis házam. Abban ketten is megférnénk, míg a háború véget ér. Ott velem lakhatna. Juditkámnak megvannak az iratai, bizonyítványai; magácskával egykorú; Hahóthy Enikő nem, de Szekeres Judit mindenütt elhelyezkedhet, dolgozhat, ha tudja, megkeresheti a kenyerét.

- Komolyan mondja ezt, Sanyi bácsi?

- Tudom, hogy szemtelenség az ajánlatom. De azt is, hogy tekintettel az elkövetkező időre, az volna a helyes.

- Ne mondja tovább! Ez sokkal több, mint amit remélhettem.

Aztán átölelte az öreget, hozzá simulva, mondta neki:

- Maga a második ember a világon, aki önzetlenül szeretetet mutatott irántam. Engedje meg, hogy ezután Apókámnak szólítsam!

- Nem is gondolja, hogy elhatározásával milyen boldoggá tett. Ha magát láthatom, mindig visszagondolhatok az én Juditkámra. Tudom, hogy ő itt alattunk megérzi, és örül, hogy ez így történik.

- Addig is, míg állást kapok, én mindent elvégzek a ház körül; takarítok, mosok, főzök, mindent, amit kell, elvégzek.

- Ahhoz az is szükség volna, hogy értsen azokhoz.

- Azt hiszi, hogy én nem értek ezekhez? Majd meglátja, hogy igenis értek! Most áldom igazán az én dörmögő medvémet, hogy mindenre megtanított.

- Medve?

- No, ne ijedjen meg! A jószágigazgatónkról van szó, csak én becézem így őt. Egyébként egy eszes fiatalember. Ha nem lett volna menyasszonya, biztosan beleszerettem volna. Ő engem mindenre megtanított, mondta is, hogy azokra egyszer még szükség lesz, hogy tudjam.

Ott, a vadászlakban voltam csak boldog, és szívesen tanultam mindent, amire oktatott. Nem vagyok én elpuhult, sőt, koromhoz képest inkább erős, jól fogom bírni a munkát. Boldog leszek, ha magam tarthatom fenn magamat, megkereshetem a kenyeremet és építhetem a jövőmet.

- Akkor élek az engedelemmel. Kislányom. Menjünk az otthonunkba. Ezeket a csomagokat berakjuk a szomszédba, jó ismerősöm, megőrzi azokat. Aztán valahogy hazafuvarozzuk onnan. Ma pedig szépen elsétálgatunk gyalog; - bár innen Budáról szép kis távolságra van Pesterzsébet.

- Mehetünk, Apóka. Igazán boldog vagyok, hogy mégis van valaki, aki szerethetek.

Szép lassan sétálva, beszélgetve tették meg a jelentős távolságot, már alkonyodott, mikor a kis házba beléptek. Az valóban egyszobás házacskva volt a virágoskert közepén, de szép és kedves. A szobán kívül csak egy kis kamra és még kisebb konyha tartozott hozzá. Enikő táncolva járta körül az új birodalmát; nagyon tetszett neki.

- Apóka! Első a vacsora. Menjünk, mérjük fel a készletet.

Tekintve az akkori helyzetet, az nem volt valami bőséges, de azért Enikő felfedezte, hogy van krumpli, hagyma, sőt, a papírok alatt egy arasznyi szárazkolbászt is felfedezett.

- Nézd! Ez egyenesen főnyeremény! Igaz, hetek óta heverhet ott, mert valóban megérdemli a szárazkolbász nevet, valóban száraz, de az sem baj, megpuhul a remek paprikás-krumpliban, amit én főzök meg! Sőt, ebből a fél káposztából még káposztasaláta is lesz hozzá, savanyúságnak.

Az öreg mosolygó arccal kísérte a kislány forgolódását főzés közben. Hamarosan belátta, hogy valóban mindenhez ért, sőt, amikor az asztalhoz ültek az ételt elfogyasztani, azt is megállapíthatta, hogy még a szegény elhunyt lányánál is ízletesebben tud főzni.

Vacsora után kiültek a kis virágos kertbe, és ott hosszasan beszélgettek. Az öreg elmondott mindent, ami az ő távozása után történt; részletezte az utolsó nap eseményeit is. Azt is elmondta, hogy az ismerősök közül kik jártak hasonlóan, és hogy kik menekültek nyugatra, hogy a háborút elvesztették, s hogy a szovjet csapatok napokon belül elérik a fővárost.

De ez nem lesz baj, mert akkor a dolgozók vehetik kézbe az ország vezetését, és aki dolgozni szeret és tud, annak jobb lesz, mint eddig. Akik elmenekültek, a volt kizsákmányolók, ide többé vissza se térhetnek; a közösségé lesz minden; mindenki részesül érdeme szerint.

Enikő a végén óvatosan megkérdezte azt is, hogy tud-e valamit Péterffy bankárról. Az öreg azt hitte, hogy annál pénzük vagy letétjeik lehetnek.

- Mert, Apóka, csak azért érdeklődöm, mert nagyon kedveltem az öregurat; gyakran járt a házuknál. Olyan tréfás kedvű ember volt, ha találkoztunk, mindig tréfált, hogy nagy kár, hogy nem vagyok öregebb, mert bizonyára kedve volna másodszorra is megházasodni.

- Ismerte a családját is?

- Igen. A felesége régen meghalt. Egy fia van, Demeternek hívják. Azt is ismerem, csinos fiatalember. Szegény, most a katonai börtönben ül.

- Azt is tudja, hogy miért került oda?

- Véletlenül hallottam róla. Egy nagy műszaki alakulatnak volt a parancsnoka a fronton. A nagy futáskor alakulatát nagy nehézségek közt veszteség nélkül visszahozta egészen a Kárpátokig. Minden embere román nemzetiségű volt. Amikor Románia kilépett a szövetségből, vagyis átpártolt; azokban is benne volt a szabadságvágy, egy éjjel mindnyájan megszöktek. Ha akarta volna, se tudhatta volna a szökést megakadályozni. A katonák szerint ezt még fegyverrel is meg kellett volna akadályozni; ezért folyik ellene hadbírószági tárgyalás. Ügyében még nem történt döntés; ha a szovjet csapatok ideérnek, ő is kiszabadul.

- A hülyék! Hogy akadályozhatta volna meg egy ember egy sok emberből álló nagy alakulat szökését?

- Ő is ezzel védekezik.

- Sajnos, ha kiszabadul, akkor nem lesz valami jó dolga.

- Miért? Ha erős, életrevaló fiatalember?

- Mert az apja bankár, és így ő is osztályidegen, egy kizsákmányolónak a fia.

- Szegény. Úgy járt, mint én. Bizonyára ő is majd nyugatra megy; valószínű, hogy azt nem igen teheti.

- Az apja ugyanis valóban külföldre távozott. Mivel Amerikában is vannak érdekeltségei, oda akart átmenni. A repülőgépük az óceán felett valamilyen okból felrobbant, az utasok mind a tengerbe veszttek. Ezt újságból olvastam.

- Őszintén sajnálom szegényt. De hiszen, ő nem lehet gyerek, ha a fronton egy nagy alakulat parancsnoka volt.

- Valóban. Már nagykorú. Többször láttam; daliás fiatal férfi, aki meg tud állni a talpán, de itthon neki nincs jövője. Ismerte talán? Mintha könnyezne?

- Nem, nem! - csak valami a szemembe eshetett, azért könnyezik.

Így teltek a napok egymás után. Az öreg el tudott elhelyezkedni egy Nagytétény melletti az volt a virágkertészetben, tehát volt jövedelmük. Csak az volt a baj, hogy minden rohamosan drágult, de még drágán sem lehetett vásárolni. Csodálkozott, hogy nekik mindig volt, ami szükséges volt. Azt nem tudta, hogy Enikő lassan mind eladogatta a csomagjában magával hozott értékeit, ékszereit. Azok bizony lassan mind átalakultak zsírrá, liszté, krumplivá, vagy éppen arra, amire szükség volt, vagy amit éppen kapni lehetett. Így ezt az időt elég simán átvészelték, amíg a szovjet hadsereg bevonult a fővárosba. Attól kezdve, aztán lassan és fokozatosan javulni kezdett a helyzet.

+++V+++

Nem sokkal azután Döme is kiszabadult a katonai börtönből. A hátizsákja, és az abban lévő holmik is érintetlenül maradtak. Azon törte a fejét, hogy azt hogy juthatná el az idősebb Demeter menyasszonyához, mert bizony akkor a postai kapcsolatokról nem nagyon lehetett szó. Tehát a csomagot hátára vetve, elgyalogolt a házukhoz, azaz annak a romjaihoz. Láta, hogy az teljesen megsemmisült; ha a bombatalálat után maradt is valami, azt az arra járók már mindent elhordtak. Ő is azt tette, mint Enikő régebben; leült a romokra gondolkodni... Hamar döntött. Tudta, hogy ő kapitalistának, osztályidegennek számít, így nem sok remény lehet, hogy valahol el tudna helyezkedni. Viszont ő külföldre menni nem akart. Mit tehet?

Remek gondolata támadt...

Meggyilkolt rokonának ugyanaz volt a neve, sőt, ráadásul rendkívüli módon még hasonlítottak is egymásra? Az alig három évvel volt nála idősebb. Igaz, hogy nincs joga rá, hogy az okmányait elsjátítsa, de nem vét vele senkinek, ha azt magánál tartja. Menyasszonyának arra igazán semmi szüksége nincs. Ő is erdészmérnöknek készült, szakmailag is egyezik minden, legfeljebb nem kell az utolsó évet elvégeznie Sopronban, mert neki a kezében van a diploma. Az igaz, hogy azt Péterffy Domokos Dimitru Petreszku néven szerezte a kolozsvári egyetemen. A békekötés után joga van repatriálni, ha továbbra is magyar akar maradni. Igaz csalás, de senkinek sem árt vele. Tehát úgy döntött, hogy addig, míg a Kormány visszaköltözik a fővárosba, dolgozik valamelyik üzem, vagy gyár helyreállításánál, mint segédmunkás, akkor pedig okmányaival jelentkezik, alkalmazást kér.

Így is történt. Mihelyt rendeződni kezdett a helyzet, jelentkezett a Földművelésügyi Minisztériumban, ahol alkalmazást, beosztást kért, mert ő dolgozni akar az ország és a saját maga érdekében. Egy államtitkár fogadta. Az mintha ismerősnek tűnt volna neki. Átnézte az iratait; őt is figyelmesen többször megnézte, majd közölte vele, hogy amíg az okmányait magyarra fordítják, addig sétáljon egyet; körülbelül egy óra múlva visszajöhet.

Hamar eltelt az egy óra. Mikor újra jelentkezett, az államtitkár közölte vele, hogy a nagykiterjedésű Mátrai Erdőgazdaság igazgatói teendőinek ellátásával bízzák meg, mint helyettest. Közölte azt is, hogy a közvetlen főnöke egy érdemeket szerzett kitűnő párttag, a csepeli nagyüzem egyik volt csoportvezetője, így az erdészethez nem sokat ért; annak a része tehát a politikai, az övé a szakmai rész megoldása lesz.

Aztán még azt is közölte, hogy az ő eddigi munkásságát is jól ismeri a Párt; ugyanis ő gyakran járt azon a csodálatosan szép vidéken, a vadászkastélynál. Ő is egyetemet végzett ember, de a múltban nem tudott a tudásához méltóan elhelyezkedni, csak a gépkocsivezetésig tudta felvinni, a birtoknak, a grófnak volt a sofőrje; medvevadászok alkalmával járt azon a vidéken. Ha ő itt is olyan jó munkát végez, mint ott, a kizsákmányolónak, annak az ország veszi majd hasznát.

Döme megköszönte a pártfogást, és távozott. Csak az Országház téren kezdett gondolkozni; már az első lépésnél közel állt ahhoz, hogy leleplezzék. Az igaz, hogy nagyon hasonlít a meghalt rokonához, de az idősebb volt; viszont az is valóság, hogy a katonai börtönben eltöltött idő őt is kissé megviselte, ezért talán idősebbnek látszik.

Abban az időben nem volt ideális, de szerencséje volt; egy szovjet katonai teherautó oszlop megrakodva, Salgótarjánba indult, az egyik kocsi sofőrje felvette maga mellé, ezzel aránylag gyorsan eljutott Pásztóiig. Onnan gyalogszerrel folytatta az útját a Galyatető felé, ahol a főnöke felütötte ideiglenes szálláshelyét. A börtönben töltött idő után igazán kedvére való volt a szép lombos-erdő között kanyargó aránylag jó karban lévő úton gyalogolni célja felé. Ezt a részt a háború aránylag kikerülte, így az út nem volt annyira megviselve, mint az ország más részein.

A főnöke egy ugyancsak erdélyi származású, hozzá hasonló fiatal férfi volt; vas- és fémmunkás csoportvezető volt a csepeli gyárnál. Az erdészethez valóban nem sokat értett, de annál jobban a gépekhez; azokra az ilyen, nagy erdőgazdaságnál igazán sokra van szükség. Kezdetben ugyan ilyen nem sok volt, de állandóan szaporodott. Ketten jól kiegészítették egymást, de minden tekintetben egyetértettek; közös szálláson, közös konyhán éltek. Még szakácsnőre sem volt szükségük; egymást felváltva, aki éppen ráért, a főzött. Mivel mindketten jól értettek ehhez a mesterséghez is, az ellátással meg voltak elégedve.

+++VI+++

Már vége felé járt a második világháború; megkezdődött az újjáépítés, rendezkedés, fejlesztés. Az egész országban megindult a szorgalmas munka, hogy eltüntessék a háború okozta pusztítás nyomait. Mindenki talált munkát, aki dolgozni akart. A Kormány már a fővárosból irányította, szervezte a munkát; a megélhetés mindig könnyebb lett. Az öreg Sanyi bácsi hűségesen kijárt Nagytétény mellé a virágkertészetbe, de már villamoson, nem, mint eddig, gyalog.

A sok gyaloglás bizony alaposan megviselte a nyugdíjas korú embert. Jutka aggódva figyelte, aztán egy este kijelentette:

- Apóka! Holnap állást keresek.

- Elment az eszed? Nem érzed magad jól itthon? Hiszen így mi nagyon jól vagyunk; a keresetemből jól ki tudunk jönni. Dolgozni akarsz? Hol, és mit?

- Azt még magam sem tudom. Dolgozom akárhol, ahol csak keresni lehet. Az nem helyes, hogy az öreg dolgozzon, a fiatal pedig otthon urizáljon... Nem engedlek tovább robotolni. Ha majd jól keresek, téged nyugdíjazlak; fordított lesz a helyzet; te vársz engemet itthon mindenféle csemegékkal.

- De mihez értesz?

- Hát, tudok magyarul, angolul, franciául, s már németül is egy keveset. Ezen kívül zongorázni, énekelni, táncolni is, ha kell, - nevetett Jutka. Ez nem elég?

- Nem nagyon, mert ezzel a tudással legfeljebb csak nevelőnő lehetnél, de az mostanság már nem divat, de annak különben sem engednék, mert jól ismerem azoknak a helyzetét; azoktól mást is követelnek, támadásoknak vannak kitéve.

- Attól ne félj, meg tudom én védeni magam.

- Mondom, hogy az nem jó. Aztán volna az, hogy vizsgákon elhasalt buta kölyköket taníts; abba bele lehet butulni, megbolondulni; különben is, azokat rosszul fizetik. Aztán adhatnál nyelvleckéket. Idegen nyelveket rendszerint csak férfiak tanulnak; így oda, ha akarsz, sem engedlek. Háztartási alkalmazott már ma nem divatos.

- Akkor te mire gondolsz?

- Megmondom. Van a budai fonó-szövőgyárnál egy jó komám; az ott szerelő, a gépeket tartja rendben, ő oda be tudna ajánlani. Tudom, hogy most is munkásnőket keresnek. Ott te hamar meg tudnád tanulni a mesterséget, és ott jól is lehet keresni. Nem mondom, az elég fárasztó munka, de tudom, hogy te ott is helyt tudnál állni.

- Jaj, de jó lesz!

- Akkor én még ma kiváltom neked a munkakönyvet. Holnap szabadnapom van, ráérek, majd elkísérlek oda, és jelentkezünk.

Másnap elmentek oda.

A portás útbaigazította őket; a helyettes igazgatónő intézte a felvételeket.

Judit szíve erősen dobogott, mikor az irodába bekopogtattak, de még jobban, mikor beléptek. A szépen berendezett irodában egy óriás íróasztal előtt egy szép fiatal nő ült. Első látásra ráismer, mert ő ezt az arcot fényképen már számtalanszor látta. Ott a vadászkastélyban Demeter bácsi dicsekedett mindig a menyasszonyával, mutogatva annak újabb és újabb felvételeit. Az is eszébe jutott, hogy az ő fényképeit is mindig elküldte annak, mindig valamilyen tréfás szöveget írva a fényképek hátoldalára; ilyesmiket: „Vigyázz! Ha nem jól viseled magad, ennek a kicsikének fogok udvarolni.”

Az igazgatónő is hasonlóan figyelte őt. Nem tudta elképzelni, hogy ezt az egyszerűen öltözött munkáslányt honnan ismerheti? Aztán Sanyi bácsihoz fordult:

- Mivel szolgálhatok, Öregem!

- Kedves Igazgató Elvtársnő! A kislányomat szeretném bejuttatni a gyárba.

- Ahogy látom, jól fejlett lányka, nincs semmi akadály. Ügyesnek is látszik. Mi a neved, kislányom?

- Szekeres Judit.

Az igazgatónő látta, hogy még sem lehet ismerős, ezt a nevet ő most hallotta először.

- Hány éves vagy?

- Tizenhét.

- Magának, öregem, mi a foglalkozása?

- Virágkertész vagyok Nagytétény mellett. Eljár az idő, nemsokára nyugdíjba kell mennem, ő lesz majd a kenyérkereső.

- Valóban, szükségünk van munkásnőkre. Itt erre a papírra feljegyeztem; reggel munkába állhatsz, jelentkezz ezzel Dévényné brigádjánál! Ha szorgalmas leszel, jól fogsz keresni. Voltál-e már valahol üzemben?

- Nem. Ez lesz az első munkahelyem.

- Iskoláid?

- Most érettségiztem... Apóka nehezen bár, de taníttatott.

Csak akkor vette észre, hogy elszólta magát, hiszen ezt nem tudja igazolni. Judit csak népiskolába járt.

Szerencsére az igazgatónő nem kérte a bizonyítványt, megelégedett a népiskolai bizonyítvánnyal, amit bemutattak, az iratokhoz csatoltak, csak annyit jegyzett meg:

- Nem voltál ott valami kitűnő tanuló, de úgy látszik, hogy később megemberelted magad.

- Igen, beláttam, hogy a tudásra az életben szükségem lesz, így jelesen érettségiztem.

- Ezt az önéletrajzot te írtad?

- Igen.

- Hát, ez valóban gyönyörű; így elhiszem, hogy minden téren hasonlóan helyt fogsz állni.

- Nagyon szépen köszönöm az Igazgató Néni jóindulatát; ígérem, hogy nem fog velem szégyent vallani.

Kimentek. Az öreg azonnal érdeklődött.

- Megijedtem, amikor láttam, hogy milyen aggodalommal figyelted az igazgatónő arcát.

- Valóban, féltem. Azt hittem, hogy ismerős, hogy rám ismerhet. Az ő arcáról is azt olvastam; erősen figyelt engem. Féltem, hogy minden kiderül.

- Dehogy, Kicsikém!

Meg kell szoknod, hogy téged ezután is, nem csak a nők, de a férfiak is nagyon megnéznak, szemügyre vesznek. Nem mindennapi jelenség vagy; fiatal, csinos és szép; a tudás csak úgy sugárzik az arcodról.

Ezek mind felkeltik az érdeklődését mindenkinek. Az a legfontosabb, hogy sikerült a felvétel.

Azt én is tudom, hogy te helyt fogsz állni a munkában is.

Másnap reggel megkezdte a munkát. Nagyonbbrészt hasonlókorúak közé került; egy barátságos arcú öreg nő volt a vezetőjük.

Azt is meglepte, hogy Jutka milyen hamar és gyorsan elsajátított mindent.

Rövid idő múlva, már a gép mellé állították. Csodálkoztak azon, hogy ilyen rövid idő alatt teljesíteni tudta a normát, sőt, rövidesen már meg is haladta a várt százalékot.

Ekkor már mindenki felfigyelt rá a gyárban.

Szekeres bácsi büszke volt a lányára, Juditra; érthető, azt mindenki dicsérte; hírnevet szerzett, újításokat vezetett be, s kitüntetést is kapott, mint jó dolgozó. Az idős brigádvezetőjük nyugdíjba ment, társai, - bár ő volt közöttük a legfiatalabb, őt választották meg vezetőjüknek.

Juditnak feltűnt, hogy a helyettes igazgatónő gyakran időzik az ő brigádjuknál, hosszasan álldogál az ő háta mögött, figyelve a munkáját. Egyszer aztán a hazai és a külföldi gyárak vezetői kongresszust rendeztek fővárosunkban; a végén aztán éppen az ő gyárukat választották ki tanulmányozás céljából. A sok hozzáértő vezetőnek azonnal feltűnt a fiatal leánya, aki boszorkányos gyorsasággal végezte az elég nehéz feladatát. Őket nem a szép fiatal lány, hanem a munkája érdekelte. Rövid idő múlva egész gyűrű keletkezett körülötte. Csak úgy záporoztak felé a különböző nyelveken feladott kérdések. Ő nyugodtan végezte továbbra is a munkát, de kimerítően válaszolt az angolul, franciául, németül feladott kérdésekre. Judit megint megfeledkezett arról, hogy ő csak egyszerű szövőnő, így teljes nyugalommal világosította fel a kérdezőket: hogyan lehet könnyebbé, gyorsabbá tenni a munkát. Az egyik gratulált is a többi nevében az őket kísérő igazgatónőnek:

- Kedves Kartársnő! Így nem csodálkozunk az elért szép és sikeren. Úgy eredményt érhet el a gyár, ha ilyen képzet, művelt munkásnői vannak.

Judit csak amikor távoztak, döbbsent rá, hogy újból elárulta magát; egyszerű kertész leánya nem szerezhette ilyen átfogó műveltséget.

Pár nap múlva ismét megjelent brigádjuknál az igazgatónő; Tovább, mint egy óráig szótlánul figyelte munkájukat. Távozáskor csak úgy odavetőleg mondta:

- Enikő! Add át a munkát Marinak! Te pedig kövess az irodába.
- Azonnal megyek, Igazgató Elvtársnő.

Csak akkor döbbsent meg, mikor az tovább halad, hogy most igazán elárulta magát, megértette mikor az Enikőnek szólította. Nagy szívdobogás közt könnyes szemekkel lépett be az irodába. Hiába nem akart, heves zokogásra fakadt.

A főnöknője hozzá lépett és vigasztalni akarta; ami nehezen sikerült. Simogatta, majd a heverőre vezette, maga mellé ültette; csak későre sikerült valamennyire megnyugtatni.

- Azt hitted, butuskám, hogy én, elárullak téged?

- Óh, Istenem! - sóhajtott fel Judit.

- Kicsikém! Már amikor megérkeztél a felvételre, nagyon ismerősnek tűntél fel nekem, de a neved félrevezetett; én olyan nevűt soha sem ismertem. Szekeres Judit csak ismeretlen lehetett. A gyanúm azért nem oszlott el teljesen; megfigyelhetted, hogy gyakran sokáig álltam mögötte. A minap a gyárigazgatónál rájöttem arra, hogy te nem lehetsz egy egyszerű kertész gyereke, de még mindig nem tudtam kitalálni, hogy mi hol találkozhattunk, hiszen éreztem, hogy ismerős vagy. Az este aztán rájöttem. Szokás szerint a vőlegényem régi leveleit olvastam újra és újra, aztán végignéztam az azokhoz mellékelt fényképeket is. Ez aztán világossá tett mindent: te vagy az én vőlegényemnek a kicsi pajtása; a „morgolódnó vén medvéd” mindig azzal fenyegetett, hogy neked kezd udvarolni, ha nem jól viselem magam; féltékeny akart tenni. Tudtam, hogy csak tréfál, de most bevallom neked, hogy én bizony valóban féltékeny voltam látva azt a szép kislányt. Csak akkor döbbsentem rá, hogy az én híres brigádvezetőm a kis Judit nem más, mint Enikő, az én vetélytársam.

- Meg tudja-e bocsátani, hogy én azt a csinos délceg fiatalembert mindig morgolódnó vén medvének becéztem?

- Azt már akkor megbocsátottam neked, pedig mint mondtam, egy kissé féltékenykedtem. Pedig tudtam, hogy te akkor még csak csitri, gyerek voltál.

- Óh, hiszen ő mindig mutogatta, dicsekedett azzal, hogy neki milyen gyönyörű menyasszonya van; nem mondom, szerettem volna, ha szeretett volna, de tudtam, hogy azzal a szép nagylánnyal úgy sem vehetem fel a versenyt. Most azt is bevallom, hogy én már a jelentkezésnél felismertem, de nem mertem bevallani, mert féltem a leleplezéstől.

- Az nem szép, hogy feltételezted rólam, hogy elárulhatlak, de mindenesetre magyarázható. Látod? Most már te vagy a szebb, most valóban komolyan féltékenykednék rád.

Azonban sajnós, már azt sem tehetem.

- Miért? Hol van most Demeter bácsi?

- Ott van ő most is, és ott is marad örökre a ház sarkánál emelt nagy kőgúla alatt.

- Csak nem halt meg?

- Sajnos. A nagy visszavonuláskor egy német, aki azt hitte, hogy román, vagyis nekik elárulójuk, lelőtte; igazoltatásnál az okmányai azt mutatták, hogy ő Dimitri Petreszku, vagyis román.

- Ugye, nem haragszik meg, ha újra sírni kezdek? Nagyon, nagyon szerettem az én jó tanítómesteremet.

- Sőt, jól esik, ha ketten együtt sírhatunk.

Egymást szorosan átkarolva sírdogáltak; csak jó idő múlva kezdtek ismét beszélni.

- Tudod-e, hogy ki temette el őt? Ki küldte aztán hozzám egy pár holmiját, értékeit? Az a fiú, akinek az életét a medvevadászatkor te mentetted meg, mikor lelőtted a rárontó medvét.

- Döme?

- Igen, Döme. Látod, én erről is tudok. Az akkor történetekről is pontosan beszámolt nekem a leveleiben. A visszavonuláskor egy pár órával később érkezett oda. A vőlegényem akkor még élt; sajnós, megmenteni már nem tudhatta, mer addig elvérzett. Ő temette el, és írta meg nekem az utolsó szavait, és küldte hozzám később az értékeit. Mi az te sírsz? Csak nem?

- De igen. Csak egyetlen napig voltunk együtt, de az elég volt arra, hogy halálosan megszeressem. Az érthető is, mert hasonmása volt az én addigi ideálomnak, a dörmögő medvének. Az biztos, hogy én feledni sosem tudom. Sajnos, fogalmam sincs, hogy hol lehet, hogy él-e? Hol? Hol keressem meg?

- Én kerestem eddig is, de keresni is fogom, meg kell köszönnöm, amit tett. Talán ketten, egyesült erővel sikerebb lesz a kutatás. Neked legalább meg van a remény, hogy egyszer csak valahol rátalálhatunk. De nekem már reményem sem maradt.

- Igen, de neki is ugyanaz a baja, mint nekem; ő is egy nagy kapitalistának a fia, így osztályidegen. Az valószínű, hogy ő is nyugatra menekült. Ő nem alakulhatott át úgy, mint Enikő tette, Szekeres Jutkává.

- Éppen a te eseted juttatott eszembe valamit. Ő a vőlegényemnek minden értékét, iratait is visszajuttatta nekem, de az iskolai és más okmányait nem.

Arra gondolok, hogy ő is volt olyan okos, mint Jutka, és nem ment nyugatra.

- Ha úgy volna?

- Miért tartotta volna magánál az iskolai bizonyítványokat, ha nem azért?

- Hiszen akkor nekem nem Péterffy Demetert kell keresnem, hanem Dimitru Petreszkut.

- Eltaláltad.

Hiszen írta a vőlegényem, hogy megszólalásig hasonlítottak egymásra, és a különbség sem olyan nagy; valószínű, hogy ő is átalakult, és így ő sem osztályidegen.

- Ugye, hogy azért a gondolatért megengedi, hogy összecsókoljam?

- Sőt, ezután meg is követelem, mert te mostantól az én kislányom leszel, én leszek a te anyuskád. Már csak azért is, mert ezután te lehetsz féltékeny rám, mert azt nem tagadhatod, hogy Dimitru Petreszku az én vőlegényem.

- De ugye nem? - mondta kissé sírósan Jutka.

- Nos, azért ne ijedj meg! Ahogy a vőlegényem írta, a te Döméd egy jókedvű, víg kedélyű fiú, az én Dimitrimnek pedig jogosan adtad a „Dörmögő” nevet.

Én hiába ezt a dörmögőt ismertem és szerettem, s azt hiszem, hogy szeretni is fogom? Még most is úgy érzem, hogy őt elfeledni nem lehet.

Viszont szeretném, ha rokonom lenne, ha láthatnám, ha emlékeztetne az én elvesztetemre. Hiába, azokat az órákat, melyeket mi Kolozsváron együtt töltöttünk, nem könnyű elfelejteni. Tehát meg-egyeztünk, közösen fogjuk felkutatni őt, és azt érzem, hogy rá is találunk.

Jutka boldogan tért haza, és mesélte el apókájának a történeteket. Már nem félt attól, hogy kilétét felfedezhetik.

Az új anyukája megnyugtatta, hogy a Párt az embert, a jó dolgozót megbecsüli, nem kutatja annál a származást.

Tünde, a szövőüzem igazgatója elhatározta, hogy az ez évi fizetéses szabadságát a Mátrában, a Galyatetőn lévő szakszervezeti üdülőben fogja eltölteni. Mint többszörösen kitüntetett dolgozónak, nem volt nehéz oda autót szerezni. Rendkívül tetszetek neki a lombos erdőkkel borított hegyek.

Minden délután nagy sétákat rendezett, csak vacsoraidőben ért vissza az üdülőhöz. Nem volt közelebbi ismerőse, így turista útjain csak egyedül járt, de nem is kívánta a társaságot. Ezért séta közben az emlékeit könnyebb volt felidézni. Még nagyon közeli volt a gyászos eset, még feledni nem tudhatott. Azt a Judittal folytatott beszélgetése még jobban felidézte.

A vőlegényével még tanuló évei alatt a kolozsvári egyetemen ismerkedett meg. A csinos, komoly fiúval hamar egyetértettek. Naponta együtt töltötték a szabadidejüket. Szüleinek a Házsongárd nevű gyönyörű sétány közelében volt a házuk, ők mindig ott sétálgattak, annak kanyargó árnyas útjain, s rendszeren eljutottak a labirintus végén lévő, az ifjúság által „puszi-padnak” becézett ülőhelyéig, ugyanis arra csak a fiatalság kalandozott el, és ahol ők is, hogy ők is hűek legyenek annak a nevéhez, szorgalmasan csókolóztak. Puszikban igazán nem volt hiány.

Csak azt várták, hogy kézbe vehessék a diplomát, is összeházassodjanak.

Demeter a végzés után valóban remek álláshoz jutott, de őt kötötte az, hogy öreg szüleinek állandóan kórházra, orvosi segítségre volt szükség, ezért nem hagyhatta őket el, - bár a vőlegénye állandóan türelmetlenkedett, s tréfásan mindig fenyegette, hogy kis pajtásának fog udvarolni.

A levelezés állandó volt, mindketten mindenről pontosan beszámoltak egymásnak.

Demeter állandóan tisztában volt azzal, hogy mi történik a gyönyörű fekvésű vadászkastélynál. Már egy egész fényképgyűjteménye volt onnan, és nagyon vágyott ő is oda; sőt, a szüleinek is talán jobb lett volna ott, a tiszta magaslati levegőn élni. Aztán a háborús idő, később az országhatár is akadályt jelentett.

Emlékszik, bár tudta, hogy a vőlegénye kis pajtása, tanítvány, a valóságban még csak gyereknek számítható, sőt, ráadásul arisztokrata származású, mégis egy kissé féltékeny volt a szép gyerekre, akinek majdnem minden levélben el volt helyezve néhány fényképe, és leírva a sok szép turista-út, s a napi szórakoztatás a szép hegyek, fenyvesek között. Most, hogy azt megismerte, látta, hogy valóban jogos volt az a féltékenység, mert Judit, vagyis Enikő megjelenése, alakja olyan, hogy mindenkinek első látásra felkelti a figyelmét.

Természetesen mindennapi programjuk is részletesen le volt írva a levelekben. Az is, hogy az a kislány nem egy elkényeztetett puhány valaki, hanem egy jól fejlett, edzett, erőteljes kislány, aki a legnagyobb távolságokat is fáradság nélkül járja, s a sziklákra is úgy kapaszkodik, hogy egy edzett turista is megirigyelhetné. Ő az erős férfi, csak nehezen tudja őt követni.

Arra volt a legbüszkébb, hogy vadászni is annyira megtanította, hogy biztosabban lő, mint ő.

Az emlékezetes medvevadászat minden apró részletét is leírta. Természetesen a kislány által megmentett hasonmás is jelezte, hogy az távoli rokon, de nem csak alakra hasonlítanak, hanem még a nevük is teljesen egyezik. Arról készített felvételeket, azokat is mellélkelte. Leírta azt is, hogy az nem olyan dörmögő, mint ő, hanem egy víg-kedélyű fickó, akit nem is merne bemutatni a menyasszonyának; félő volna, hogy elhódítaná tőle.

Vizont már nem olyan veszélyes, mert a kis Enikő a megmenttjéhez jogot formált, és úgy látszik, hogy ebből még komoly dolog lehet, amilyen akaratos a kislány; az könnyen otthagyja a fiú kedvéért az egész arisztokráciáját.

Az is a sors keze volt, hogy éppen ez a fiú volt az, aki pár órával a galád merénylet után a vőlegénye segélyére sietett; sajnos, mégis csak késve, már megmenteni nem tudhatta. Annak ellenére, hogy az üldözők nyomában voltak, eltemettette, szép kőgúlát emelt sírja fölé. Neki mindent részletesen leírt, értékeit megmentette, és csak azután menekült tovább.

Azóta ő is járt ott. Mindent úgy hagyott, csak a nagy kőgúla tetején lévő faoszlopot cseréltette ki márványra, de ugyanúgy vésette arra a felírást.

Akkor látta először azt a vidéket, az igazán csodálatos, ott igazán boldogan élhettek volna, de a sors olyan kegyetlenül szétválasztotta őket.

Utána Enikőre terelődött a gondolata; hogy milyen remekül megoldotta a sorsát, hogy ne számítsák őt osztályidegennek. Egyenesen csodálta, hogy mennyire helytállt az életben; nem félt a munkától, példát mutatott a helytállásban másoknak is. Szegényke rettegett a felfedeztetésétől, a leleplezéstől, pedig már a Párt megbecsüli, értékeli a jó munkát.

Most ő is olyan árva, mint ő maga. Elvesztette a megmentettjét, akibe beleszeretett, akit tulajdonának tartott. Annyival neki mégis jobb, hogy remélhet, egyszer esetleg még rátalál. Az, hogy a vőlegénye okmányait magánál tartotta, arra mutat, hogy azokat fel is szándékozik használni. Olyan megoldásra számított az is, mint azt Enikő tette.

+++IX++

Tünde ezen a napon is a megszokott kirándulásra indult, most a Parajd felé vezető utat választotta, de nem azt, melyen ilyenkor meglehetősen nagy a forgalom, hanem egy elhagyott, fűvel, mohával benőtt utat. Gondolatai most is valahol messze Máramarosban kalandoztak. A híres vadászat elevenedett fel benne, melyet vőlegénye részletezett. Micsoda sürgés-forgás lehetett ott azon a napon... a sok külföldi vadász, a sok hajtó, a nagy falka vadászkutya; az a kutya-csaholás. De mintha azt most is hallaná. Megállt egy széles törzsű nagy fa mellett, és figyelt. Mindig közelebbről hangzott a kopók csaholása; aztán kissé távolabb egy lombos farkú róka ugrott ki az útra, nyomában két csaholó kopóval; aztán egy éles csattanás, és a róka mozdulatlanul elterült.

Egy magas, délceg vadász lépett ki a sűrűből; diadalmasan rátette egyik lábát a lelőtt vadra. Újratöltötte fegyverét, és úgy jelentette ki jó hangosan:

- Megvagy disznó! Nem pusztítod többé az apró vadjaimat.

A tőle nem messze a nagy fa alatt álló fiatal nőt észre sem vette, csak akkor, mikor a nyakába borulva mondta:

- Dimitri! Édes! Hát te élsz?

A vadász Demeter az Erdőgazdaság Igazgatója volt, éppen egy körutat tett a hegyek között. Örült, hogy puskavégre kaphatta a ravasz rókát, mely irtotta az erdő apróbb vadjait. A hangra hirtelen felnézett, csodálta a semmiből hirtelen előtte termett szép, fiatal nőt; de sehogy sem értette a megszólítást; azt biztosan látta, hogy ő azt a hölgyet először látja életében.

- Asszonyom! Elvtársnő! Jaj, fogalmam sincs, hogyan is szólítsam? Ugye, nagyon megijesztettem a lövéssel?

- Dehogy ijesztett meg. Az előjelekből, a kutya ugatásából következtethettem erre, mert ott a vadász nem lehet messze; így a lövés nem ért váratlanul.

- Ennek örülök. Talán annak még jobban, hogy a véletlen egy ilyen szép, fiatal nővel hozott össze. Melyik irány felé tart? Ha megengedi, elkísérném. Ráérnék. A vadat az erdőőr, íme itt is van, elviszi a tanyámra.

- Hogy őszinte legyek, én céltalanul barangolok a hegyek között minden nap. Most valóban hazafelé tartok; itt tanyázom a szakszervezeti üdülőben; töltöm a nyári szabadságomat. Hogy elkísérhet-e? Még, ha nem akar, akkor is jönnie kell velem! Nem hallotta, hogyan szólítottam meg? Dimitri, Édes! Egy ilyen megszólítás csak egy embert illethet meg.

- Sajnos, én nem vagyok az a Dimitri; az is igaz, hogy ahhoz nagyon hasonló: Péterffy Demeter a nevem. Igazgatója ennek a nagy erőségnek.

- Látja? Én azt is tudtam, hogy ez a neve.

- Tudta? Ezt nem értem.

- Megérti, ha elkísér és kibeszéljük magunkat. Van idő bőven, míg az üdülőig eljuthatunk. Tudom, hogy addig maga is bevallja, hogy maga nem Demeter, hanem valóban Dimitri. - Már is mindent értek. Megtörtént a leleplezés. Igen, én a jelenben, mint Dimitri Petreszku igazgatom ezt az erdőgazdaságot. Meg tudja-e bocsátani a nevemet, ha őszinte vallomást teszek? Már én tudom, hogy Kisgyörgy Tündével, a hasonmásom menyasszonyával hozott össze a sors.

Lehajolt, és megcsókolta a Tünde kezét.

- Látja? Így már könnyebb lesz a kimagyarázkodás...

Azt elhiheti, hogy mindenre, még a legapróbb részletekre is kíváncsi vagyok, - bár a levelében, amelyet megkaptam, már mindenről írt, a csomag is hozzám jutott. Igazán azt sem tudom, hogyan köszönjem meg azt magának. Minden hiánytalanul hozzám ért. Hogy egynehány okmány hiányzott, azt akkor észre se vettem.

- Bocsásson meg!

- Ne kérjen ezért bocsánatot; ez volt a legokosabb, amit tehetett...

Én igazán örülök, hogy ezt tette, de még inkább annak, hogy így véletlenül összetalálkozhattunk. Nehogy félreértsen! Gondolom, hogy egykorúak lehetünk; a tükröm azt mutatja, hogy nem vagyok akárki. De előre kijelentem, hogy nem gondolok arra, ami a mi helyzetünkben természetes volna. Hiszen az okmányaim szerint a vőlegényem, s a természetben olyan, hogy még én is egy pillanatig élőnek hittem azt, akit maga eltemetett. Azt én feledni nem tudom, hogy így előttem udvarlás, szerelem már ismeretlen fogalmak. De mint rokonhoz, ragaszkodom, és azt akarom, hogy gyakran találkozzunk ezek után is, hogy emlékeztessen az én elfelejthetetlenre... Fogadjon engem édesanyjának! Vőlegényem leveleiből tudom, hogy édesanyja már régen meghalt.

- Döme nem állta meg, hogy hangosan el ne nevesse magát.

- Ne haragudjon azért, mert nevetek. A legnagyobb örömmel teljesítem kívánságát, s ígérem, hogy engedelmes fiacskája leszek, aki fiatalabb, mint én, és ráadásul nekem lesz az egész országban a legszebb, legcsinosabb és legfiatalabb anyám.

- Ezt értelmezhetem hízelgésnek is. De meg fogja látni, hogy az a fiatal anya az öreg fiacskájának is tud majd örömet szerezni. Még talán akkor is, ha haszontalankodik, vagy arra érdemtelen is volna. Azt nem hiszem, hogy érdemtelen lettem volna, azt sem, hogy az lennék. Egy azonban biztos, még talán udvarolok is neki. Már úgy nem úgy, mint hasonlókorúak szoktak, és ami ilyen gyönyörű nő mellett tökéletesen érthető is volna. Be kell vallanom azonban, hogy engem is leköt egy emlék, ráadásul egy ígéret, azt én sem tudhatnám feledni. Sajnos, az is csak emlék, céltalan, elérhetetlen.

- Kishitű. Tudom, hogy mire gondolt. Ugyanis a vőlegényem mindenről beszámolt nekem. Én még azt is el tudom képzelni, hogy annak a gyereknek több esze volt, mint sok férfinak van.

Hátha az is talált valamilyen megoldást? Azt tudom, hogy maga kereste, keresi most is; ajánlom, hogy keressük ezután ketten; valószínű, hogy hamarabb és jobb eredményre tudunk jutni.

Így beszélgetve jutottak vissza az üdülőhöz. Tünde búcsúzáskor megkérte Dömét, hogy szombaton délután öt óra tájban keresse fel; itt fogja megtalálni a nagy fák alatt, ahol azok a padocskák vannak elhelyezve. Ott fog rá várakozni.

+++X+++

Alig hogy Döme távozott, Tünde az igazgató társához címezve egy táviratot adott fel a következő tartalommal.

- Szekeres Judit brigádvezetőnek utalj ki harminc nap szabadságot jutalomüdülés címén. Utasítsd, hogy jöjjön ide, és jelentkezzék nálam.

Judit a gépei mellett dolgozott, mikor az igazgató hozzá lépett.

- Elvtársnő! Az üzem vezetői a Párttal egyetértésben úgy döntöttek, hogy jó munkája jutalmául harminc nap jutalomüdültetésben részesítik. A beutalás a Mátrába, a Galyatetőn lévő szakszervezeti üdülőbe szól. A munkát azonnal adja át, maga pedig holnap jelentkezzék az ott tartózkodó Kisgyörgy Tünde igazgatónőnél.

- Oh, Igazgató Elvtárs! Nagyon, de nagyon köszönöm. Kimondhatatlanul örülök. Ez egyenesen álom!

- Ne köszönje, jó munkájával ezt megérdemelte. Azonnal indulhat.

Judit azt sem tudta, hogyan érkezett haza. Otthon Apókát összecsókolta.

- Nézd, Apóka, mi van nekem! Hűtlen leszek... Egy egész hónapra itt hagylak! Megyek a hegyeim közé. Mesés lesz ott. De azért majd gondolkod rád. Addig is jól viseld magad. Nehogy valakit idehozz a helyemre!

Aztán tüneményes gyorsasággal összecsomagolt, hogy még elérhesse az arrafelé induló gyorsvonalat, melynek idejét kileste a menetrendből. Valóban, ha csak az utolsó percekben is, de elérte. Aztán a vonat szaladt vele a célja felé.

Még a Mátrába induló utolsó percben is, sikerült elérnie. Tünde vacsoránál ült, mikor nála jelentkezett:

- Igazgató néni! Parancsára megjelentem, és jelentkezem. Legelőször is, engedje meg, hogy a hálás köszönetemet kifejezhessem, mert abban bizonyos vagyok, hogy az álmaim valóra váltását csakis az Igazgató néninek köszönhetem.

Akkor elkapta a kezét, és csókolgatta úgy, hogy az alig tudta kiszabadítani a kezét.

- Csacsikám! Hagyd már! Inkább csókolj Itt! Hiszen te az édes kislányom vagy. Jegyezd meg, hogy neked ezután nem vagyok igazgató néni, hanem csak Tünde vagy Anyuska. Természetes az is, hogy neked is tegezned kell engem. Szóval örülsz, hogy ide jöhettél?

- Igen, igen! Azt hogyan, azt ki sem tudom mondani.

- Látod, én abban is biztos vagyok, hogy nem csak most a kezdeténél, de a végén még jobban fogsz örülni. Hanem én csak holnapra vártalak; úgy látom, hogy ezen a téren is túl tudod teljesíteni a normát.

- Hogyne siettem volna ide az aranyos hegyek közé.

Még csak szerda volt, tehát volt idő bőven. Az Juditnak természetesen nem árulta el, hogy mi lesz majd szombaton. Az a néhány nap gyorsan eltelik. A következő héten kettesben sétálgattak a hegyek között. Az alatt mindent megtudtak egymásról még a legapróbb gyerekkorból is.

Szombaton ebéd után Tünde ezt mondta Juditnak, hogy neki egy pár levelet kell megírni, de vannak hivatalos elintéznivalói is. Ott fog ülni a nagy tölgy alatt, ott egy kis asztalkánál intézi el az írnivalóit. Délután ötig ne is zavarja, de akkor hozza oda az uzsonnáját, hogy azt a jó árnyas helyet ne kelljen elhagynia; majd itt kettesben uzsonnázhatnak.

Úgy történt. Kiment a fák alá. A szobájuk ablakából Judit jól odaláthatott. Megfigyelte, hogy az nem is ír semmit, hanem mintha álmodozna... Aztán jóval később egy magas fiatal férfi lépett oda, és feléje háttal, leült szembe Tündével. Meghitten beszélgettek, néha pedig még összehajolva sugdolóztak, mintha nem akarnák, hogy a többi ott üldögélő üdülővendég meghallja a beszélgetésüket. Elmosolyodott.

Tehát ez a fontos elintéznivaló ügy. Érthető, hiszen még fiatal nő, így igazán nem lehet semmi fontosabb, mint egy olyan daliás férfi udvarlását hallgatni. Nem irigyelte, inkább örült, hogy a jótevője most boldog. Aztán arról álmodozott, hogy ő is milyen boldog volna, ha Dömével így összebújva gyönyörű helyen beszélgethetne. Valahogy mindig az volt az érzése, hogy az egyszer valóra válik. Az ostrom után érdeklődött utána, sajnos, csak későn juthatott oda, mikor már nem volt Döme a börtönben. Ott megtudta, hogy kiszabadult; azt is, hogy egészsége a börtönben is mindig vidám volt; még dalolt, fütyörészett is, ahogy a börtönőr mondta. Tudta, hogy ő nem vétett olyat, amiért büntetést érdemelne. Ezt tudták az örök is, de nem segíthettek rajta. Mikor kiszabadult, vállára vette tömött hátizsákját, és vidám léptekkel indult a város felé. Hogy hová, azt ők nem tudhatták.

Az egyik őr régi ismerőse volt. Azzal gyakran órákig beszélgetett a cellában. Annak elmesélte, hogy miért fogták le. Hogy a román származású emberei megszöktek; érthető, azokban is élt a szabadságvágy, és meg is unhatták a háborúzást. Még, ha akarta volna sem tudhatta volna megakadályozni, hogy megszökjenek: egy ember egy árva pisztollyal több-száz embert nem tudhat feltartóztatni. Lehetetlenek tartotta, hogy azért őt megbüntették. Az a legfontosabb, hogy kiszabadult és él; így még az is lehet, hogy egyszer a sors még összehozza őket.

Az óra ötöt mutatott. Judit egy nagy tálcán elhelyezte kettőjük uzsonnáját, és - mivel látta, hogy a fiatalember még mindig ott udvarolgat főnöknőjének, - az üdülőhöz tartozó kis csemegeüzletben sok mindennel kiegészítette, hogy hármuknak is elegendő legyen.

Vidám léptekkel, dudorászva sietett a hatalmas fák alatt elhelyezett asztalka felé, melyet teljesen beárnyalt a fölé emelkedő hatalmas fa.

- Anyukám, drága! Parancsod szerint hozom az uzsonnát. Néhány aprósággal meg is toldottam, hogy elég legyen hármunknak is, mert láttam, hogy még itt van a gavallérod; így hát hárman leszünk.

Csak akkor nézett az asztal mellett ülő férfire. Egy pillanatig kerekre nyílt szemmel nézte, aztán a földre hullt minden a kezéből...

De ő nem is törődött azzal, hanem szerelme nyakába ugrott, és csókolta, ahol csak érte.

- Döme! Dömike! Te vagy az? Megvagy? Jaj, ki sem tudom mondani, hogy milyen boldog vagyok.

Tünde mosolyogva nézte egy ideig, aztán felemelve a földről a tálcát, mondta:

- Egyétek meg egymást, gyermekecskéim! Amint látom, nektek már nem kell semmi más, de én bizony éhes vagyok. Megyek, pótolom a porba hullt uzsonnát... De addig fejezzétek be, míg vissza-jövök.

Elsietett az épület felé, hogy onnan hozzon mindenféle jót, amit előrelátásból már az előző nap megrendelt. A szerteszét üldögélő, sétáló, üdülő vendégek mosolyogva nézték a nem mindennapi jelenetet.

- Te vagy? Igazán te vagy, Enikő? De hiszen te már nem vagy gyerek... hogy milyen csodaszép nő lett belőled... Talán meg sem ismertelek volna, ha a nyakamba nem ugrasz. Ez arra vall, hogy be akarod tartani, amit nekem akkor ígértél.

- Úgy, bizony, azt mondtam ott a sziklán, hogy úgy a nyakadba ugrom, hogy le se tudsz rázni onnan.

- De azt is mondtad, hogy a feleségem leszel.

- Igen, bizony! Mégpedig rögtön. Nagy szerencse, hogy nem tudtam egész délután, hogy ki udvarol annyira az én főnökömnek, - hiszen az emeleti ablakból lestelek. Megölt volna a féltékenység, hiszen ő sokkal szebb, mint én. Most már ügyelek arra, hogy még az én édes anyukámnak s nagyon udvarolgass. Csakhogy végre rád találtam, már én tőled meg nem válok többé, ha akarod, ha nem, a feleséged leszek. Emlékszel? Ugyanígy mondta valaha az a kislány...

- Hogy emlékszem, az egész biztos, de féltem, hogy az soha valóra nem válhat. Mindent én anyácskámnak köszönhetek.

- Az a valaki nem te, hanem az én anyácskám.

- De, az anyám! Kérdezd meg tőle!

- Csak vesszetek össze Kicsikéim; nagyon jó dolog az a kibékülés. A jogcím is megvan, mert mindkettőtöknek igaza van, mindkettőtöknek az anyácskája vagyok.

- Bizonyítok, tőled kérek tanácsot. Mikor vegyem feleségül ezt a kis akaratost? Úgy gondoltam, hogy már a jövő héten.

- És én addig várjak?

- No, nézd ezt a kis telhetetlent... Már egy pár nap várakozás is sok neki. Pedig várnotok kell, mert mindkettőnknek én rendelkezem. Ki tudja, hogy mikor találkoztok össze, ha én nem vagyok?

- Igazad van anyácska; ez lett volna az első kötelességünk.

Akkor mindketten hozzáíettek, hízelegtek, csókolgatták, valóban mindketten érezték, hogy mindent neki köszönhetnek. Ez addig tartott, míg az épületből odaérkezett két felszolgáló lányka megterítette az asztalt, és ráhalmozott mindenféle finomságot.

- Látjátok? Én előre tudtam, hogy itt ma eljegyzési lakoma lesz. Mielőtt megkezdődik, hallgassátok meg anyátok rendeleteit. Elsőt te Jutka, csütörtökig nem láthatod a vőlegényedet.

- Jaj!

- Ne jajgass! Ha eddig kibírtad, kibírod ezt a kis ráadást is. Tehát te csütörtökig nem láthatod Dimitrit, s te, Dimitri ugyanaddig nem láthatod Jutkát!

- Dimitri?

- Jutka?

- No, ne vágjatok ilyen buta képet! Vagy talán még a neveteket sem tudjátok? Valóban kissé érthetetlen, de, ha közel hajoltok, a fületekbe súghatom; nem kell azt mindenkinek megtudni. Tehát csütörtökön az anyakönyvvezető előtt Dimitru Petreszku feleségül veszi Szekeres Judit kisasszonyt; nem pedig Péterffy Demeter gróf Hahóthy Enikőt, hogy aztán Enikő Demeterrel hányszor csalja meg Jutkát, ez a ti dolgotok, hogy ez nem lesz megoldhatatlan feladat.

Erre aztán mindhárman elkezdtek kacagni. Jutka rögtön nyakába ugrott, és úgy susogta a fülébe:

- Lehet, hogy Jutka, a szerető győz, mert én már most megkezdem. Betyár vagy, sőt, komisz gazember: egyszerre feleséget, és szeretőt is tart. Most beszélj! Jutkával-e többször Enikőt, vagy Enikővel Jutkát?

- Tudod mit? Én találtam erre is megoldást. Most úgy is titkár-nőre van szüksége a gazdaságnak; Jutka lesz a titkár-nő; vagyis az irodában ő uralkodik.

Ez azt is jelenti, hogy aztán otthon Enikő hogy kéri számra a ki-
ruccanásokat, azt megmutatja a jövő.

Enikőnek első dolga volt ezt anyuskájának is megszúgni, aztán
még jobban mulatott a nem is olyan szokatlan megoldáson; hiszen az
nem is olyan ritkaság manapság, hogy az irodában a titkárnő játssza
az úrnő szerepet. Bizony, a helyzet azt mutatta, hogy ilyenforma
lehet csak a megoldás. Tünde ezután Döméhez fordult:

- Te pedig holnap a fővárosba utazol. Az utadat jól előkészítet-
tem, jó összeköttetésem vannak, mindenhová táviratozok, utad így
sikeres lesz. Kieszközlöd, hogy a központi házasságkötő teremben
csütörtökön Dimitru Petreszku feleségül vehesse Szekeres Judit
leányzót. Aztán mindhármunknak kiváltod az útlevelet, vízumot is
megszerzed a román követségen, mert esküvő után azonnal indulunk
nászútra, cél: Máramaros.

- Anyuskám! Nagyon drága vagy, hogy erre gondoltál. Az a
gyerek Enikő valaha régen megfogadta, hogy ott lesz a megmentett-
jének a felesége; s most te ezt lehetővé teszed.

- Így gondoltam helyesnek; ott megsíratjuk a múltat, ti örültök a
jelennek, és talán mindhárman reméljük, hogy jobb lesz a jövő!

Aztán hozzáfogtok a lakmározáshoz. Mikor az első badacsonyi-
val töltött pohárkát kézbe vették, egy hófehér hajú idős csepeli
munkás lépett az asztalhoz; kezében egri bikavérrel töltött poharat
tartva.

- Igazgató elvtársnő? Engedje meg, hogy én, mint korelnök, a
magam, és az itt üdülő dolgozó társaim nevében is, egy néhány szót
mondhassak. Suttogtak, keveset hallhattunk, de a jelek sokat mon-
dtak: annyit tudunk, hogy egy édesanya engedélyezte, hogy két szere-
tő gyermeke összekösse a sorsát, és megünnepelje az eljegyzésüket.
Ismerjük a boldog fiatal párt. A többszörösen kitüntetett dolgozó-
társunk Szekeres Judit, és az ugyancsak kitüntetett erdőgazdasági
igazgató, Péterffy Demeter ünnepel itt. Csak a harmadikként említem
a boldog édesanyát, Kisgyörgy Tünde igazgatónőt. Hogy ki ő? Elég,
ha csak annyit említek, hogy ő az első nő, hozzá ilyen fiatal nő, aki
hazánkban ilyen magas pozícióba jutott.

Ez bátorított fel arra, hogy én, mint a legöregebb az itt lévő üdülő
dolgozók, hozzáteszem:

Hazánk valamennyi dolgozója nevében mondom, erre a három példamutató munkásra emeljem és ürítsem poharamat, sok örömet, sok boldogságot, és sok sikert kívánva nekik.

Amint körülnézték, látták, hogy a fák alatt üldögélő, és sétálgató valamennyi dolgozónak hasonló pohár van a kezében, és poharukat kiürítve jelezték, hogy az öreg munkás valóban mindnyájuk nevében szólt. Mosolyogva, éljenezve ünnepelték a boldog dolgozó társaikat. Tünde a fehérhajú öreghez lépett, és jobbról, balról megcsókolta, majd azután felelt neki: - Bandi bácsi! Mi is jól ismerjük a híres csepeli munka-csoportvezetőt, aki most itt a társai nevében minket köszöntött. Azt is elismerjük, hogy kezdetben ő volt az, aki példát mutatott nekünk. Mi hárman, talán legfiatalabbak a jelenlévők között, hálásan köszönjük szavait, jókívánságait. Csak egy kérésünk van: - Az előre ígérem, hogy teljesítve lesz, - mondta az öreg. - Azt szeretnénk, ha ezeket az apró asztalkákat itt a fák alatt sorakoztatnák, és akik itt vannak, mind a mi vendégeink lennének. Gondolom, hogy az üdülők vezetői ez ellen nem emelnek kifogást; az a valóság, hogy itt dolgozók ünnepelnek dolgozókat.

Egy fiatal férfi lépett az öreg mellé, és kezdett beszélni.

- Sőt, még mi is hozzájárulunk a tehetségünk szerint. Sajnálom, hogy én az üdülő gondnoka nem lehettem itt már akkor, mikor Bandi bácsi beszélt, így az üdülő dolgozói nevében csak most, utólag csatlakozhatok az általa mondott jókívánságokhoz, megismételve azt. Látom, hogy kiszolgálóink közben megtöltötték a poharakat; ürítsük azt a fiatalok boldogságára, a Pártunkra, kormányunkra, akik lehetővé tették, hogy érdemes dolgozóink fárasztó munkájuk után rendszeresen üdülhessenek, és, mint a jelen mutatja, néha ünnepelhessenek is itt. Hogy az ünneplés zavartalan legyen, intézkedtem, hogy ma a vacsorát is itt szolgálják fel.

+++XI+++

Ünnepélyes hangulatba telt el a délután további része. A gondnok ígérete szerint a vacsorát is ott kint a fák alatt fogyasztották el. Az ünneplő sokaság továbbra is együtt maradt.

Aztán Döme fordult a társaihoz:

- Még nem említettem, - érthető, hiszen nem tudhattam előre, hogy itt ma mi lesz. A társamat kértem, hogy úgy sötétedés után jöjjön értem ide autóján; akkor teljes lesz a társaság, ugyanis őt kértem fel tanúnak. Csütörtökön az esküvőnkön ő lesz az egyik tanú.

- Jól mondtad, hogy az egyik, mert a másik, a Jutkáé, az én leszek, - jegyezte meg Tünde. - hiszen mindkettőtöket az én gyermekeimmé fogadtalak.

- Az jó lesz. Társam csinos fiatalember, hozzám hasonló korú; fiatal párok esküvőjéhez fiatal tanúpár illik. Ki tudja, hátha a két tanú már csak irigységből is, követi majd a példánkat.

- Az igazán remek, és érdekes lenne, - kottyant bele Judit, - a gyerekek házasítanak össze a szülőket. Ugy-e, Döme? Mi is szívesen tanúskodnánk akkor nekik.

- Most említettem, és már is jön - mutatott Döme a bejárat felé, ahol akkor fordult be egy nagy fekete kocsi. Sietett hozzá, hogy fogadja, és az ünneplőkhöz vezesse.

- Pajtás! Változott a műsor, kissé később megyünk csak haza. Ne csodálkozz, de én most az eljegyzésemet ünnepelem. Gyere, ünnepelj te is velünk!

Karonfogva vezette társát az asztalukhoz.

- Bemutatom...

Tovább nem folytatta, mert Tünde felugrott, és az érkezőhöz szaladva, elkapta annak mindkét kezét és mondta:

- Béla! - Te vagy? Kis pajtásom, te vagy? Élsz? Tudod-e, hogy azóta nem hallottam hírt rólad? Hová tűntél el? Hol élsz? Beszélj már!

Megállíthatatlanul ömlött belőle a szó, a kérdések özöne, úgy, hogy ha akart volna sem tudhatott volna beszélni. Csak nagyon sokára tudta kinyögni:

- Tünde! Te a Döme menyasszonya vagy?

- Hogyisne! - ugrott fel Jutka, - én Dömét még az anyukámnak sem adom! Hiszen látjátok, hogy ő szebb, mint én. Milyen szerencse, hogy délután, mikor mindvégig neki udvarolt, nem ismertem fel, megölt volna a féltékenység... Anyuskát inkább átengedem neked. Udvarolj neki. Amint látom, te is szemrevaló vagy. És azt is elárulhatom, hogy ismeritek egymást.

Döme menyasszonya én vagyok, Jutka a nevem.

- Jutka? - nézett rá csodálkozva, - hiszen ő nekem mindig valami...

- Ki ne mondd! Inkább beléd csókolom, hogy ne tudj beszélni. Az nem baj, ha látja is, évekig hagyott szenvedni, nem keresett meg, hogy én mennyit szenvedtem miatta. Ez a drága anyuska végre nyakon csípte és visszaadta nekem.

- Most már kezdem érteni. Szóval te vagy az a...

- Látod, Döme! Kénytelen vagyok belecsókolni, ha nem, mindent kikutyog. Mondtam már, hogy hallgass! Ne jobbról, nesze balról; középen azért megtartom az én emberemnek.

Tünde mosolyogva figyelte az eleven lányka mesterkedését, akiről látta, hogy az a célja, hogy az most érkezett homlokáról eltüntesse a ráncokat; egyben megakadályozza, nehogy valami az ő titkukból nyilvánosságra jusson, egyelőre annak még titokban kell maradnia. Az biztos, hogy Döme a barátjának sok mindent elmondott. Megsimogatta Béla arcát, és úgy kezdett beszélni:

- Látod, kis Pajtásom? Ez az eleven kis ördög mindenről felvilágosított. Ő a menyasszony. Ha megismered, biztos, hogy beleszeretsz; ő érti, hogy kell a fiúkkal elbánni. Az pedig veszedelmes lenne, mert akkor Dömével gyúlne meg a bajod. Hogy szent legyen a béke, vállald, hogy csütörtökön az esküvőjükön eljátszod az egyik tanú fontos szerepét. A másodiknak, a kislányomnak a tanúja én leszek. De látom, hogy amit mi tudunk, azt te nem tudod, nem érted, viszont van valami, amit mi, azaz még én sem tudok. Hova tűntél el Kolozsvárról három évvel ezelőtt? Az lenne a helyes, ha leülünk, és kielégítjük mindenkinek a kíváncsiságát. Figyeljete! Én kezdem.

- Velem egy napon, Kolozsváron a szomszédunknak született egy kislánya, aki Béla nevet kapott. Mikor a két kicsi már mászni, majd totyogni kezdett, a két anya rendesen összerakta őket, hogy szórakoztassák egymást. A két kicsi már akkor megértette egymást, sírásokkal nem mérgeztették az anyukat; szóval már akkor szórakoztatták egymást. Óvodás korban sem volt baj velük; a két apróság a gyönyörű helyen, ahol laktak, jól el voltak együtt, nem okoztak senkinek gondot.

Népiskolába is együtt jártak, sőt, a tanító néni is, - ismerve őket, - egy padba ültek. Igaz, ebből néha baj is származott, mert a kislány akarátát mindig rá akarta kényszeríteni, ha s ha az nem engedett, bizony, órák alatt is hajba kaptak. Igaz, a harag csak pillanatokig tartott; mindjárt a legnagyobb egyetértés támadt közöttük, különösen más gyerekekkel szemben. Ha a kissé gyámoltalanabb Béluskát valaki bántani merészelte, számíthatott arra, hogy a lánypajtása lekarmolja arcáról a bőrt. Egyszóval, mindig úgy voltak, mint ilyen kis testvérek szoktak lenni. Ugyanúgy szerették is egymást. Úgy volt az a gimnáziumi korszakban is, ott is egy osztályba jártak, de már nem egy padban ültek. A társak itt is tiszteletben tartották pajtáságukat, mert a kislány még ott is oltalmat jelentett. Az bizony egy kissé fékezhetetlen volt. Ez a pajtási, testvéri szeretet tartott egészen az egyetemi évekig. A kislány Kolozsváron jár az egyetemre, a fiú Budapesten a műegyetemet választotta. Így bizony, tekintve, hogy az országhatár is közbeesett, megszűnt a mindennapos együttlét.

- Ne haragudj, Anyucikám, ha megkérdezem: az a két pajtás sohasem mondta egymásnak, hogy szereti, és soha nem csókolóztak?

- Minek mondták volna, mikor úgy is tudták, hogy szeretik egymást; no és csókolóztak is, de csak, mint a testvérek, ha ki akarták valamiért engesztelni egymást - vetette közbe Béla.

- Itt volt a hiba. Már ugyanis mindent kezdtek sejteni, állapította meg Jutka.

- De folytatom, ahol abbahagytam. Addig jutottam, hogy a két pajtás távol került egymástól. Lehet, hogy írt a fiú, lehet, hogy nem, de a kislány nem sokat tudott róla.

- Art, - elhiheted, - ha nem is gyakran - szólt Béla.

- Az a lényeg, hogy a lányka nem kapott; jogos volt, hogy feltételezte azt, hogy a pajtása már el is feledte őt. Aztán jelentkezett egy másik, Demeter; azt te is jól ismerted Jutka, azt szeretni kellett. Meg is érdekelte, hogy szeressék; bizonyos, hogy mindhaláláig szerette is az a kislány, sőt, még most sem tudja elfeledni. Aztán az történt, hogy egyszer a fiúpajtás útlevelet kapott, hogy hazautazhasson. Már az állomáson találkozott velük, ugyanis a kislány vőlegényével éppen ott sétált; azt bemutatta a pajtásának.

Az nem szólt semmit, csak megfordult, és elszaladt.

Azóta sem látta őt senki Kolozsváron, nem látták az ismerősei, még a szülei sem. A lánypajtás is csak ma találkozott vele. Így volt-e, Béla?

- Tehettem mást? Legjobb barátomat nem gyilkolhattam meg, pedig kedvem volt arra. Aki szerettem, nem tehettem boldogtalanná; lehet, hogy én voltam a hibás, hogy azt megszerette. Eltűntem, az volt a helyes. Én tudtam rólatok, tudtam, hogy boldogok vagytok: szép lett volna-e az, ha éppen neki a boldogságát megzavarom.

- Most már megértelek, Béla. Talán minden másként alakult volna, ha nem áll közénk egy országhatár; még arra is magyarázatot lehet találni, hogy nem kaptam meg a leveleidet. Az biztos, hogy a kis pajtásomat aztán is mindig szerettem, és szeretem még most is, de csak úgy, mint égen. Igazán úgy szeretni, mint szeretni szokás, én csak Demetert szerettem, és szeretem még most is, amikor már nincs... De örülök, ha a testvérem, a pajtásom leszél újra.

- Tudod, mit, Béla? - kottyantott közbe újra Jutka, - én sokat tanultam, mint dolgozó, de még többet a politikusoktól. Minden attól függ, hogy milyen a propaganda... Te az első hibát ott követted el, hogy sohasem mondtad neki, hogy szereted, hogy fülön felül szerelmes vagy. Ha mindig ezt duruzsoltad volna a fülbe, talán eszébe sem jut, hogy olyat keressen, aki tud propagandázni! Bizony, az én vén dörmögőm sokszor elmesélte nekem, hogy milyen nagy munkájába került, míg meg tudta hódítani az én anyuskámat. Az meg is érdekelte, hogy szeresse. Hát, a hibát, amit akkor elkövettél, azt nem lehet jóvátenni. Elismerem, hogy azt a dörmögőt nehéz elfeledni; de szerintem egyszer mégis el kell feledni. Nézd az én anyuskámat! Fiatal, csinos, szép, a legideálisabb csalétek azok között, akiket eddig ismertem. Azt hiszed, hogy ezt mások nem látják, nem veszik észre? Minden fájó seb begyógyul egyszer; ő fiatal, és még boldog lehet. Én tudom, hogy most is az fog győzedelmeskedni, aki jobban ért a propagandához. Látnod, én három évvel ezelőtt csak egy napig propagandáztam ennek a gyereknek, hogy milyen sikeres, azt most itt láthatod. Egy biztos, hogy te valaha nagy számár voltál, hogy azután okosodtál-e valamit, azt meglátjuk a jövőben.

- Lehet, hogy igazad van, Enikő.

- Ne mondd ki! Mondtam, hogy azt nem lehet. Egy biztos, hogy olyan csókot adtál volna neki, mikor Budapestre indultál, kétségtelen, hogy másként alakult volna, én tudom, hogy Döme azt a pusztit, amit ott a sziklán attól a gyerek lánykától kapott, még a mai napig sem felejtette el. Figyelj! Most bemutatom, hátha te is okosodni kezdesz.

Gyorsan Döméje ölében termett, és adott neki egy olyan pusztit, amelyiknek sohasem akart vége lenni.

Az a nagy társaság csendes nevetéssel szemlélte, figyelte őket. Az öreg ősz hajú telt pohárral újra odalépett, és megszólalt:

- Igaza van, Juditka, egyetértek magácskával, - bár már nagyon öreg vagyok, - bizonyos, hogy ez a legjobb propaganda, és az is, hogy ezt ő sohasem felejtí el; de még mi sem, pedig nem mi kaptuk azt!

+++XII+++

Amikor éjfél után az ünneplők szétoszlottak, Döme megkérdezte, és felírta a nevét és címét, és megvitatták, hogy mi lesz a legjobb.

Egyetértettek abban, hogy az öregnek velük kell élni ezután is, hiszen azt, hogy ma ilyen boldogok lehetnek, igazán csak neki köszönhetik.

Mikor a daliás férfi belépett hozzá a kis pesterzsébeti házba, az nagyon meglepődött. El sem tudta képzelni, hogy ki, és miért keres-heti őt. Döme mosolyogva szólította meg:

- Apuskám! Készüljön, mert velem kell jönnie a Mátrába.

- Csak nem esett Juditkámnak valami baja?

- Dehogyan esett. Mondta, hogy sohasem érezte magát jobban, mint most, ott.

- Akkor miért menjek oda?

- Természetesen azért, mert ezután ott fog lakni.

- Már pedig én a házacskámat itt nem hagyom. Megélünk mi Juditkámmal úgy, mint eddig.

- Már pedig szót kell fogadnia nekem, mert Judit onnan többé ki nem szabadul.

- Ki nem engedi? Megtudták az igazat? Mi történt?

- Nincs oka aggodalomra, nincs semmi ok. Csak nem akarja otthagyni a férjét, akit odaköt a beosztásom.

- Kezdem érteni a dolgot... Elöttem ugyan mindig titkolózott, de én azért tudtam, hogy van egy bizonyos Döme... Csak nem te? Nem maga az, Döme?

- Jól van, Apuskánk! Valóban én vagyok az a Döme, és én onnan ide vissza nem engedhetem, így mégis csak neked kell oda költöz-nöd.

- De az állásom, a munkám?

- Azzal ne törődj, azt én elintézem.

- De én tovább akarok dolgozni! A nyugdíjam...

- Annak semmi akadálya nincs, hogy tovább dolgozzál! Hány hektáros virágoskertet szeretnél?

Mekkorát akarsz, akkorát adok! Annyi virágot termelhetsz, hogy akár a főváros is elláthatod belőle! Hozzá kellő munkaerő is biztosítva lesz!

- Igazad van, Fiam! Ugye, megengeded, hogy így szólítsalak.

- Sőt, megkövetelem az én drága Apuskámtól, akinek köszönhetem, hogy most Juditka, azaz Enikő az enyém...

- Nekem már Judit nagyon hiányzik, és az is bizonyos, hogy nála nélkül én már egyedül, élni sem tudnék. Jobban szeretem, mint szerettem régen a saját gyermekemet... és igazán boldog vagyok, hogy rád talált.

Ő nem sejtette, de én kilestem, sőt, sokszor kifecsegte álmában is. Ó! Hányszor láttam, hogy könnyeitől nedves a párnája... Segítettem volna a baján, de hiába nem tudhattam... Most már minden jó lesz.

- Tehát megesküszünk csütörtökön, természetes, hogy neked is ott kell lenned, aztán egy kis utazásra megyünk, s utána jövünk, és viszünk téged is a Mátrába...

Aztán minden haladt az előzetes terv szerint. Csütörtökön megjelentek az anyakönyvvezető előtt. Más nem volt jelen, csak a két tanú és Sanyi bácsi. A szertartás a szokott módon zajlott; az anyakönyvvezető is elmondta a jó tanácsait. Aztán jött az aláírás, és a szerencsekíváratok. Az anyakönyvvezető riadt arccal lépett Judithoz:

- Kedves Elvtársnő! Csak most vettem észre, hogy Judit helyett Enikőt írt.

- Igazán? Ne csodálkozzék! Ugyanis ez a becenevem, vagyis a bérma nevem; a férjem szólít így, mindig otthon.

- Nem baj; oda írom utólag azt is, hogy Judit. - Soknak van ilyen hármass neve. Azt majd zárójelbe tesszük.

Megtörtént a kiigazítás. Judit Tündéhez fordult: Anyácska! Ma mi álltunk Dömével elől, s ti mögöttünk. Ugye, ez lesz fordítva is?

- Megállj! Ezért megbüntettek.

A kijárat előtt állt Béla nagy kocsija. Mikor beültek abba, Döme megkérdezte: Miért írtad ezt úgy?

- Még ezt sem érted? Így a valódi, mert te nem Szekeres Juditot, hanem Enikőt vetted feleségül, most már le sem tagadhatod, így igazán hiteles; le nem tagadhatod, hogy a feleséged vagyok. Hogy néha azt Judittal megcsalod, azt még csak el tudom tűrni valahogy.

Tünde Béla mellé az első ülésre, ők a hátsó részbe ültek.

Béla megkérdezte: - És most, hova?

- Az én lakásomhoz; ott minden szükséges holmi össze van csomagolva, - felelt Tünde. - Aztán onnan tovább.

- Hova onnan tovább?

- Megyünk Máramarosba, a vadászkastélyba, a fiatalokat megilleti a nászút.

- De oda útleveél kell, - szólt Béla.

- Arról előre gondoskodtunk. Ime, itt a tied, - legalább megismered, hogy milyen egy nászút, - nevetett Döme. - Indíts! Menjünk Máramaros felé!

Elindult a kocsija. A hátul ülők mosolyogva szemlélték a két előttük ülőt. Még csak nem is beszélgettek kezdetben.

Aztán Judit odahajolt, és súgott valamit a Béla fülébe. Az hangosan elnevette magát.

Tünde is nevetett, de megkérdezte: Mit súgott neked ez a kis ravasz?

- Bevallom neked, azt mondta:

- Miért nem fogsz hozzá a propagandázáshoz? Ajánlom, hogy próbáljuk meg, mert ez nem hagy nekünk nyugtot, míg oda nem érünk.

Meghittén beszélgettek az egész úton, de úgy, hogy azok hátul nem értették; súgva mondott mindent a Tünde fülébe.

Jutka még akkor sem állta meg, hogy oda ne mondja:

- Beszélj hangosan!

Valahányszor odahajolsz suttogni, mindig az árok szélén fut a kocsi. Még valahol kiborítasz.

+++XIII+++

Már késő délután volt, mikor elérték a vadászkastélyt. Az Erdőgazdaság most román állami birtok volt; a Külügyminisztérium útján kérték, hogy oda látogathassanak. Az engedélyt a követség útján már indulás útján megkapták, és itt is már értesítve volt a birtok igazgatója, hogy jönnek; így már várta őket. Kényelmesen elhelyezte őket a tágas kastélyban, és uzsonnával is szolgáltak. Legelőször természetesen mind a négyen a ház sarkánál álló síremlékhez siettek; hangtalanul tisztelegtek az eltávozott emléke előtt; mindenkinek könny csillogott a szemében. Természetes, hogy Judit szólalt meg először: - Vén Dörmögő ott odaát! Te bizonyára most is látsz minket onnan. Látod, hogy milyen boldog a te rossz tanítványod. Mindent, mindent neked köszönhetek!

Aztán Béla jelentette ki nagy komolyan: - Visszafordultam a múltira; most már látom, hogy neked volt igazad. Bocsáss meg, hogy nem tudhatok bocsánatot kérni tőled a helytelen viselkedésemért.

- Anyuskám! Én most viszem Dömét. Ti Bélával várjatok itt!

- Hova viszed?

- Természetesen a mi sziklánkhoz; oda, ahol megszerettem, ahol megkértem, hogy vegyen feleségül. Nekünk felejtethetlen az a hely.

- De hiszen, már sötét lesz, mikorra oda érhetnek.

- Szép holdvilágos az este, egyébként is csak reggel jövünk vissza; ott várjuk meg, míg felkel a Nap. Ez olyan felejtethetlen látvány, nekünk kétszeresen is az lesz. - Próbálták lebeszélni, de nem lehetett; Döme nem is próbálta, ő tudta, hogy az úgy is hiábavaló volna. Aztán összebújva útnak indultak. Alig szóltak egymáshoz is pár szót a hosszú úton. Már sötétedett, mikor a sziklalapra felértek. A lehanyatló Nap fényében csodálták a sugarak által bearanyozott hegysorokat, mindaddig, míg a Nap elbújt egy távoli magasabb csúcs mögött. Akkor odabújt Döme mellére, és úgy suttogta:

- Emlékszel, Édes?

- Lehet-e azt feledni?

- Tudod-e, hogy mikor dőlt el végképp a mi sorsunk? Akkor, mikor megcsókoltam a medve karmolásának a helyét. Akkor láttál először úgy, ahogy férfi csak az asszonyát láthatja. Te láttál akkor, és én tudom, hogy az asszonyod leszek, mégpedig itt. Érthető. Te ma Jutkának esküdtél örök hűséget, de Enikő még neki sem engedi át az elsőséget. Már akkor döntöttem, hogy itt leszek a feleséged, ahol először megcsókoltalak. Ennél szebb, puhább nászágya nem volt még senkinek.

+++XIV+++

Másnap jóval napkelte után indultak lefelé a vadászlakhoz. Ahogy ereszkedtek lefelé a hegyoldalon, már messziről látták, hogy Tünde és Béla egymáshoz simulva lassan, andalgó léptekkel közeledik feléjük a mohával lepett erdei úton. Ők is szándékosan lassítottak, hogy jobban megfigyelhessék őket. Jutka huncutul nevetett. - Látod? jól tettem, hogy Bélát megtanítottam propagandázni. Innen a magasból legalább is úgy látszik, hogy a propaganda sikerre vezetett.

- Tudod mit, aranyos kis Enikőm! Tegyük úgy, mint ha semmit sem sejténénk.

- Igazad van. Csuda élvezet lesz, mikor anyuskánk pirulva vallomás tesz nekünk.

Körülbelül a fél útnál találkoztak össze. Enikő egész szóáradatot indított el. Magasztalta, hogy milyen csodás volt a napnyugta, holdvilágos éj, reggel napkelte. A másik három mosolyogva hallgatta, aztán Tünde szakította félbe.

- A többit úgy is tudjuk, el is tudjuk képzelni, hogy még mi minden volt csodaszép és mesés... De mi olyat is tudunk, amit ti még nem tudtok. Béla kijelentette, hogy ő mindig tiszteletben fogja tartani azt, hogy mindig még a te dörmögő medvédet szeretem.

- Engedd, hogy én fejezzem be a többit, ugrott a Tünde nyakába Enikő. És te hozzájárultál, hogy a jövő héten mi Dömével állhassunk a ti hátatok mögé mint tanúk. Te elmesélted, hogy milyen gyámoltalan fiúcska volt a Pajtásod kiskorában. Én egy kis bátorságot öntöttem belé.

Ő propagandázott, és neked megesett a szíved... Az igazság anyuskám, hogy én féltettem az arcomat, hogy összekarmolod, ha bántani merjük őt; kizárólag csak azért másztunk a sziklára.

- És csakugyan csak azért... Te is azt mondd, Döme?

- Ne haragudj, Anyuskám, de azt te is tudod, hogy egy férfi mindig diszkrét ilyen ügyekben; nem árulhatom el Enikőt Jutka előtt, sem pedig Jutkát Enikőnek. Láttátok ti is, hogy mindkét nevét odaírta. Egy bizonyos: az egyiket minden esetben megcsalom.

*** VÉGE ***

*Szerelmesek
A képet az Internetről kölcsönöztem*